

Venskus sako, kad Brukselyje reikia profesionalo

Vilnius, spalio 6 d. (AGEP) — Ambasadorius Adolfas Venskus, jau ketveri metai vadovaujantis Lietuvos nuolatinėi misijai Europos Sąjungoje, sako tik iš aplinkinių šaltinių sužinojęs apie Vilniaus planus jį pakeisti ir apie savo įpėdinio kandidatūrą.

Dar keičiau ambasadoriui atrodė nenormalūs Seimo užsienio reikalų komiteto santykiai su užsienio reikalų ministerija.

Adolfas Venskus, sužinojęs apie Seimo Užsienio reikalų komiteto sprendimą nepritarti jo atšaukimui, pokalbyje su žurnalistu sakė, kad Užsienio reikalų ministerija dar liepos mėnesį kreipėsi į Briuselį sutikimo naujam ambasadoriui ir rugsėjo mėnesį jį gavo. Tuo tačia Seimo Užsienio reikalų komitetas tik šią savaitę susirinko svarstyti misijos vadovo kandidatūros ir jo keitimui nepitarė.

Ambasadorius skiria prezidentas vyriausybės teikimu. Seimo Užsienio reikalų komitetas turi patariamąjį balsą. Šis komitetas trečiadienį vieningai sutarė, kad dabar daryti pakeitimus Lietuvos diplomatinėse atstovybėse Brukselyje yra žalinga, o ambasadorius Adolfas Venskus atšaukimas kenktų šalies prestižui.

Komiteto narių nuomone, ypač žalingi tokie pakeitimai dabar, kai tik neseniai pristatyta NATO plėtimosi studija ir nuskambėjo Rusijos grasinantis pareiškimas Baltijos šalims, jeigu jos bus priimtos į NATO.

Vietoje ambasadoriaus Venskuso Užsienio reikalų minis-

terija nori skirti ekonomistą Joną Čičinską, niekada nedirbusį diplomatinio darbo. „Brukselyje reikia elgtis profesionaliai, o ne kaip amatininkui“, sako A. Venskus, daugiametę patirtį turintis diplomatas.

Lietuvių diplomatijos veteranas, šiemet iš prezidento Algirdo Brazauskos gavęs LDK Gedimino 3-ojo laipsnio ordiną už nepriklaistingą tarnybą, pasiryžęs jį toliau tęsti, kol lietuviai netapo saviškiais Brukselio koridoriuose.

„Yra visokių darbų, kol lietuvių kojos Brukselyje nesušilo. Čia reikia patirties ir pažinčių“, sako ambasadorius. Jis atmeta galimybę pasilikti misijoje patarėjo rango. „Tai kažkoks pasiūlymimas“, sako 70-metis ambasadorius.

Seimo Užsienio reikalų komiteto narys socialdemokratas Vytautas Plečkaitis sako, kad Lietuvos diplomatų skyrimuose tebevyrauja tendencija, kad postus užimtų „savi“, o ne profesionalūs diplomatai. Tai labai pavojinga tendencija, ypač kai kalbama apie tokias svarbias vietas, kaip Brukselis, pokalbyje sakė V. Plečkaitis.

A. Venskus sutinka, kad jo kontaktai su Vilniumi nėra sklandūs, tačiau visą atsakomybę už tai jis linkęs priskirti Užsienio reikalų ministerijos vadovams ir episkritai jų vengimui bendrauti.

Panašiu pretekstu, apkaltinus prastais ryšiais su Vilniumi, 1993 m. iš Vašingtono buvo atšauktas ilgametis ambasadorius Stasys Lozoraitis, prieš Algirdą Brazauską kandidatavęs prezidento rinkimuose.

Eidintas: Daugėja NATO plėtimo skeptikų

Vilnius, spalio 6 d. (AGEP) — Vis daugiau JAV politikų ir politologų skeptiškai vertina greitą NATO plėtimąsi, pareiškė Lietuvos ambasadorius Vašingtone Alfonsas Eidintas.

Pokalbyje Radiocentro radijo programoje spalio 6 d. Eidintas sakė, kad skeptikų labai padaugėjo po to, kai buvo paskelbta apie ruošiamą Rusijos karinę doktriną. Kaip žinoma, prieš savaitę paskelbtuose Rusijos

Nuomonės skiriasi dėl žemės pardavimo

Vilnius, spalio 5 d. (AGEP) — Vytautas Landsbergis pareiškė, kad konservatoriai negali pritari LDDP siūlomai Konstitucijos straipsnio dėl žemės pardavimo pataisai, rašo „Lietuvos rytas“. Šia pataisa siūloma leisti įsigyti žemę juridiniams asmenims. Pasak Vytauto Landsbergio, dabartinė padėtis neleidžia LDDP kolūkinei nomenklaturai tapti kolektyvinių žemės savininku ir po to ją privatizuoti.

Konservatoriai mano, kad visų pirma turi būti sugrąžinta žemė buvusiems savininkams, kurie to pageidauja. Tuomet likusi valstybės žinioje žemė gali būti naudojama jos nuožūra.

Septynios opozicinės partijos, išskyrus Tautininkų Sąjungą, yra sutaršios rasti būdą, kaip užsienio šalių galėtų įsigyti žemę Lietuvoje.

spaudos pranešimuose apie rengiamą gynybos doktrinos projektą nurodoma, jog Rusijos kariuomenė bus įvesta į Baltijos šalis, jei jos taps NATO narėmis.

Alfonsas Eidintas pridūrė, kad oficialūs sluoksniai Vašingtone įsitikinę, jog kiekviena suvereni valstybė, įskaitant Baltijos šalis, turi teisę vykdyti tokią užsienio politiką, kokia jai reikalinga. Vašingtonas žino, kad absoliuti dauguma Lietuvos gyventojų ir politinių partijų pasisako už stojimą į NATO, sakė ambasadorius. Tačiau JAV mano, kad prieš įstodamos į Šiaurės Atlanto gynybos sąjungą NATO, Baltijos šalys turėtų tapti Vakarų Europos Sąjungos narėmis.

Kaip skelbta, Lietuvos ambasadorius Vašingtone trečiadienį lankėsi JAV valstybės departamente ir išreiškė Vilniaus susirūpinimą dėl Rusijos grasinimų. Alfonso Eidinto nuomone, tokių doktrinų rengimas nėra rinkimų kampanijos dalis. „Radikalus politiką pareiškimai kampanijos metu gali būti, bet gynybinė doktrina nėra pareiškimas, o oficiali valstybės karinė politika“.

Valstybės departamente Lietuvos diplomatas buvo patikintas, kad netrukus JAV vyriausybė diplomatiniais kanalais pareišk Maskvai savo nuomonę dėl rengiamos Rusijos gynybos doktrinos, pranešė Radiocentras.

Brukselyje, NATO konferencijų salėje posėdžiauja narių-šalių užsienio reikalų ministrai. Praėjusią savaitę paskelbta žinia, kad NATO šalių gynybos ministrai nutarė atidėti NATO narystės plėtimą, pareigūnai Brukselyje priminė, kad tokie sprendimai priimti gali tik šalių užsienio reikalų ministrai. Tačiau manoma, kad gynybos ministrų rekomendaciją pastarieji priims.

Lietuvos pilietybės teisė neterminuota

Vilnius, spalio 5 d. (AGEP) — Kaip jau skelbta, spalio 3 d. Seimas priėmė pataisytą Pilietybės įstatymą. Už balsavo 88 Seimo nariai, 2 Lenkų frakcijos nariai susilaikė. Iš esmės be diskusijų buvo nutarta, kad Lietuvos piliečiai yra šie asmenys:

1. Iki 1940 m. birželio 15 d. turėję Lietuvos pilietybę ir jų vaikai, jei jie neregistravę iš Lietuvos;

2. Lietuvos pilietybę iki 1940 m. birželio 15 d. turėjusių asmenų vaikai, jeigu jie neįgijo kitos valstybės pilietybės;

3. Nuo 1919 m. sausio 9 d. iki 1940 m. birželio 15 d. nuolat dabartinėje Lietuvos Respublikos teritorijoje gyvenę asmenys, taip pat jų vaikai ir vaikaičiai, jeigu jie Pilietybės įstatymo išgaliojimo dieną nuolat gyveno ir šiuo metu gyvena Lietuvoje ir nėra kitos valstybės piliečiai;

4. Lietuvių kilmės asmenys, gyvenantys užsienio valstybėse, kurie išvyko iš Lietuvos teritorijos iki 1918 m. vasario 16 d. ir neįgijo kitos valstybės pilietybės;

5. Iki 1991 m. lapkričio 4 d. įgiję Lietuvos Respublikos pilie-

tybę pagal Pilietybės įstatymą, galiojusį iki Pilietybės įstatymo priėmimo;

6. Kiti asmenys, kurie įgijo Lietuvos Respublikos pilietybę pagal šį įstatymą.

Kaip rašoma „Lietuvos rytas“ ir „Lietuvos aidas“ spalio 4 d. laidoje, anksčiau šiemis asmenims pilietybė nebuvo pripažįstama, o įstatyme buvo kalbama apie teisę į pilietybės grąžinimą.

Išgaliojus įstatymo pataisoms, Lietuvos piliečiams pripažįstami asmenys galės gauti Lietuvos Respublikos piliečio pasą arba pažymėjimą dėl Lietuvos pilietybės išsaugojimo, kuris suteiks galimybę laisvai atvykti į Lietuvą ir čia gyventi.

Pasak naująjį įstatymą pristatiusio Seimo nario, teisė neterminuotai išsaugoti pilietybę ypač svarbi Rusijos lietuviams, kurie dėl ten susiklosčiusių aplinkybių negali turėti dvigubos pilietybės, bet jie patys ar jų vaikai bet kada galės išvykti į Lietuvą ir ten gyventi.

Pasak naująjį įstatymą pristatiusio Seimo nario, teisė neterminuotai išsaugoti pilietybę ypač svarbi Rusijos lietuviams, kurie dėl ten susiklosčiusių aplinkybių negali turėti dvigubos pilietybės, bet jie patys ar jų vaikai bet kada galės išvykti į Lietuvą ir ten gyventi.

Lietuvių kilmės asmeniu laikomas asmuo, kurio tėvai ar seneliai arba vienas iš tėvų ar senelių yra lietuviai ir pats asmuo pripažįsta, kad laikosi save lietuviu. Vytautui Landsbergiui nepavyko praplėsti šios nuostatos žodžiais „etnini ir pilietinė“ prasme. Tai yra, jis

Neteisėtai privatizuoti rūmai sugrąžinami miestui

Vilnius, spalio 3 d. (AGEP) — Didžiulis namas Vilniaus centre, Vilniaus gatvėje turi būti grąžintas miestui, nutarė teisėmas spalio 2 dieną.

Kaip rašo „Lietuvos rytas“, 1993 m. Vilniaus miesto valdyba atstatė nuosavybės teisę iš Kanados atvykusiai Reginei Epštein-Paul ir pusę didžiulės vertės pastato, o po mėnesio apylinkės teismas priteisė jai ir antrąją namo dalį. Po kelių mėnesių šį namą Epštein-Paul pardavė už 75,000 dolerių VAC firmos prezidentui.

Pasak specialistų, tai nereali tokio namo kaina. „Lietuvos rytas“ žurnalistams pradėjus rašyti apie šią istoriją, paaiškėjo, kad Regina Epštein-Paul neteisėtai įsigijo Lietuvos pilietybės pasą, kuriuo remiantis jai buvo grąžinta nuosavybė. Jai bei dviem savivaldybės darbuotojams buvo iškelta baudžiamoji byla. Ir ji dar nebaigta. Teismas nusprendė, kad Regina Epštein-Paul ir VAC firmos prezidentas turi sumokėti po 1,750 dolerių žyminio mokesčio, o ji pati privalo grąžinti 75,000 dolerių pastato pirkėjui.

Nustatyta Bažnyčios turto grąžinimo tvarka

Vilnius, rugsėjo 28 d. (AGEP) — Religinės bendrijoms grąžinami pastatai ar jų dalys bus perduodami joms ne vėliau kaip per tris mėnesius nuo sprendimo priėmimo dienos. Tačiau kompensacijos už negrąžintą turta bažnyčiai bus sumokėtos tik per 25 metus.

Tai numato vyriausybės patvirtinta religinėms bendrijoms natūra grąžinimo turto perdavimo tvarka. Rugsėjo 22 d. ministrų kabinetas taip pat patvirtino religinei bendrijai negrąžinto turto išpirkimo tvarką.

Dokumentuose nustatoma kaip bus perduodami pastatai ir statiniai, į kuriuos religinėms bendrijoms atkurtos nuosavybės teisės, taip pat kaip už juos bus kompensuojama. Sprendimą atkurti religinės bendrijos nuosavybės teisę į pastatus priims miesto arba rajono taryba, arba atitinkama ministerija.

Jeigu religinė bendrija nenori susigrąžinti turto natūra arba jis negali būti jai grąžintas,

norėjo kilmės sąvoką taikyti ir nelietuviams, kurie iki 1940 m. turėjo Lietuvos pilietybę. Šiems žmonėms bus išduodami pilietybės išsaugojimo teisę patvirtinantys dokumentai, ir šie asmenys su savo šeimos nariais galės atvykti į Lietuvą be vizų, gyventi Lietuvoje, netaikant jiems Imigracijos įstatymų reikalavimų, bei iš jos išvykti.

Pasak įstatymą pristatiusio Seimo nario, labai supaprastinta ir paso ar pažymėjimo dėl pilietybės išsaugojimo igijimo tvarka. Kaip Lietuvos pilietybės įrodymą bus galima pateikti ne tik turėtą pasą ar achiyvinius dokumentus, bet taip pat dokumentus apie darbą valstybinėje tarnyboje, mokslą valstybinėje mokykloje ar tarnybą kariuomenėje. Taip pat bus pripažįstami dokumentai, išduoti Lietuvos diplomatinėi ir konsulinėi įstaigai jau po 1940 m. birželio 15 dienos.

Papildytas ir įstatymas dėl piliečių nuosavybės teisių ir išlikusių nekilnojamojo turto atstatymo tvarkos ir sąlygų. Pagal jas, nuosavybės teisė į žemę ir mišką notariškai patvirtintu sutikimu galės būti grąžinta buvusių savininkų vaikams, tėvams ir sutuoktiniams, jei šie buvo savininkai negyvena Lietuvos Respublikoje.

Prašymus dėl nuosavybės grąžinimo galima pateikti ir praleidus nustatytus terminus.

valstybė gali perduoti jos nuosavybės kitią tokios pat rūšies ar vertės turta, bendrijos nuomojamus pastatus arba dar kitokį turta. Taip pat gali būti išmokama piniginė kompensacija arba suteikiama parama remontuojant paminklinius ansamblius, kulto pastatus.

Piniginė kompensacija už išperkama nekilnojamojį turta bus pradama mokėti tik penkerius metus nuo sprendimo priėmimo dienos ir išmokama ne vėliau kaip per 25 metus. Tačiau praėjus 15 metų turi būti išmokėta ne mažiau kaip pusė kompensacijos.

Kompensacijos bus mokamos iš valstybės arba savivaldybių biudžetų. Tačiau jeigu valstybės išperkamas turas buvo pagerintas tos išlaidomis bus atskaitomos.

Vyriausybės patvirtinta tvarka dėl turto perdavimo natūra nebus taikoma, kol nėra įstatymu numatytos tvarkos dėl nuosavybės teisės atkūrimo ir privačią nuosavybę.

NATO plėtimo atidėjimas — Rusijos laimėjimas

Vilnius, spalio 6 d. (AGEP) — NATO sprendimą atidėti narystės plėtimą iki 1997 metų Seimo užsienio reikalų komiteto narys, socialdemokratas Vytautas Plečkaitis pavadino Rusijos laimėjimu.

Spaudos konferencijoje spalio 6 d. jis pažymėjo, kad Rusijos spaudimas ypač sustiprėjo po to, kai buvo paskelbta NATO plėtimu koncepcija, kuri, jo vertinimu, buvo palanki Vidurio Europos šalims ir Baltijos valstybėms, nors ir nebuvo minimos nei konkrečios datos, nei šalys.

Tačiau grėsminga Rusijos reakcija, lydimą net nekilnojamojo turto priemonių — grąžinimo okupuoti Baltijos šalis — privertė NATO atidėti Baltijos šalių priėmimą neapibrėžtam laikui, pažymėjo Seimo narys.

Plečkaitis sakė, kad 1997 m. bus sušaukta NATO viršūnių konferencija, spresianti naujų narių priėmimo reikalus. Pasak jo, pretendentes neoficialiai minimos Vyšegrado šalys ir iš jų išskiriamos Lenkija ir Čekija, kaip labiausiai narystei pasiruošusios.

Nors Baltijos šalių narystė nėra visiškai atmetama, tačiau iki 2000 metų jos tikrai nebus priimtos į NATO, ir išryškės skirtumas tarp Vyšegrado valstybių ir Baltijos šalių, mano socialdemokratų atstovas.

NATO pasidavimas Rusijos spaudimui liudija, kad jos

pozicija šiai Europos gynybos sąjungai tampa labai svarbi. Plečkaitis pastebėjo, kad be Rusijos NATO nebegali išspręsti net ir krizės buvusioje Jugoslavijoje.

Susidarius tokia padėčiai, V. Plečkaitis pabrėžė būtinybę ieškoti kitų būdų savo saugumui užtikrinti ir nesieti to vien tik su naryste NATO. Tuo tarpu, pasak Seimo nario, Lietuvos žinybos apie tai net nekalba.

V. Plečkaitis siūlo išnaudoti susidariusią palankią didžiųjų Europos šalių nuomonę dėl Europos Sąjungos (ES) plėtimą ir siekti kuo greičiau įstoti į šią organizaciją. Taip pat būtina siekti pilnos narystės gynybinėje ES organizacijoje — Vakarų Europos Sąjungoje, pritraukti kuo daugiau investicijų, nes investuotojai bus suinteresuoti savo saugumu Lietuvoje.

Socialdemokratų Lietuvos labiausiai kritikuojama Lietuvos pasirengimą ginti nuo galimos agresijos ir šalies pajėgų būklę. Pasak Vytauto Plečkaičio, kariuomenėje dabar tarnauja tik tie, kurie nesugeba susimokėti, kad išvengtų tarnybos. Keturi procentai šauktinių yra beraščiai — tai rodo oficiali statistika, sakė Seimo narys. Plečkaitis pabrėžė, kad „joks NATO neišgelbės“, jeigu nebus imtasi griežtų priemonių prieš tarnybos vengiančius jaunuolius.

Landsbergis siūlo Seimui protestuoti dėl Rusijos grasinimų

Vilnius, spalio 4 d. (AGEP) — Seimo opozicijos vado Vytauto Landsbergio iniciatyva kita savaitę parlamente bus svarstomas Seimo pareiškimo projekto „Dėl padažnėjusių Rusijos pareigūnų grasinimų panaudoti karinę jėgą prieš Lietuvos Respubliką“.

Lietuvos Prezidentūra keliasi į naujus rūmus

Vilnius, spalio 5 d. (AGEP) — Į buvusius Menininkų rūmus Lietuvos Prezidentūra pradėjo keltis spalio 4 dieną. Į buvusias Prancūzijos ambasados patalpas jau atvežtos knygos, dokumentai ir prezidento referento kompiuteris.

Kaip rašo „Lietuvos rytas“, šiuose rūmuose Daukanto aikštėje kažkada buvo apstojęs Rusijos karvedys Kutuzovas, Prancūzijos imperatorius Napoleonas, Vilniaus generalgubernatorius Maravjovas. Pravarde Korikas, Rusijos caras Aleksandras I, Vokietijos imperatorius ir Prūsijos karalius Vilhelmas II ir pirmasis Vokietijos prezidentas Paulius Hindenburgas.

Prezidentūros darbuotojų kabinetai apstatomi lietuviškais baldais. Rūmų patalpas būtina remontuoti, todėl nežinoma, kada jose įsikurs prezidentas Algirdas Brazauskas. Prezidentūra remontuos Panevėžio statybininkai, kurie dabar atstato Vilniaus pilių kompleksą Gedimino kalno papėdėje.

Jame numatyta pareikšti kategorišką protestą prieš Rusijos oficialių struktūrų politiką, kai „aukšti oficialūs asmenys grąžina karinę agresiją, jei Lietuvos Respublika elgiasi kaip savarankiška suvereni valstybė, o tarptautinės organizacijos nepaklūs branduolinės šalies šantažui“.

Pasak Seimo opozicijos spaudos atstovės Rasos Rastauskienės Vytauto Landsbergio projekte ir Lietuvos vyriausybė raginama protestuoti. Projekte primenama, kad bauginimas karine agresija paskelbtas Rusijos Ginkluotųjų Pajėgų štabo vardu, kaip Rusijos karinės doktrinos numatomoji dalis, jog „į Lietuvos Respubliką, taip pat į Latviją ir Estiją, Šiaurės Atlanto Sutarties Organizacijos (t.y., NATO) formalaus sprendimo atveju, busiantis įvesta Rusijos kariuomenė“.

— Rusijos parlamentas priėmė „Rusijos Federacijos referendumo įstatymą“. Pagal jį neleidžiama rengti referendumų dėl Federacijai priklausantių respublikų statuso pakeitimo, dėl Rusijos prezidento ir parlamento įgaliojimų priešlaikinio nutraukimo ar jų pratęsimo, o taipogi, dėl priešlaikinių prezidento rinkimų. (ITAR-TASS)

KALENDORIUS
Spalio 10 d.: Pranciškus, Danielius, Gilvydas, Jodaugas. 1939 m. Vilnius atgautas.
Spalio 11 d.: Germanas, Kvirinas, Valius, Zinaida. Kainadoje — Atminimo diena.

SVEIKATOS KLAUSIMAI

AORTOS ANEURIZMOS PAVOJAI

DANIELIUS DEGĖSYS, M.D.

Apie penkiolika tūkstančių Amerikos gyventojų kasmet miršta, plyšus aortos aneurizmai. Aneurizma – tai yra aortos arba bet kurios arterijos išsiplėtimas, kuris susidaro, kraujui be atvangos spaudžiant susilpnėjusią indo sienelę. Tokiu atveju atsiranda pavojus, kad sienelė gali plyšti ir sukelti mirtiną komplikaciją. Aortos aneurizmos dažniausiai susidaro pas žmones, turinčius daugiau negu 50 metų. Dabartinės studijos rodo, kad aortos aneurizmų skaičius didėja. Jeigu aneurizma diagnozuojama laiku, tai aneurizmos operacija 95 proc. atvejų apsaugo žmogų nuo aneurizmos plyšimo.

Žmogaus aorta yra didžiausia kūno arterija, per kurią gyvenimo tėkmėje prateka apie du šimtai milijonų litrų kraujo. Iš aortos atsišakoja arterijos, kurios aprūpina viso kūno organus. Normalios aortos diametras yra 1 colis. Jos sienelė palyginti yra stora, nes turi išlaikyti gan stiprų kraujo spaudimą. Aneurizmos atveju, didžiausias pavojus būna, kad aneurizma gali plyšti.

Aneurizma gali susidaryti bet kurioje arterijoje, bet ji dažniausiai išsivysto aortoje arba smegenų arterijose. Smegenų arterijos aneurizmai plyšus, žmogus gauna insultą, nes, išsiliejus arterijos kraujas, užspaudžia smegenų centrus. Aortos aneurizmai plyšus, kraujas išsilieja į pilvo arba krūtinės ertmę ir žmogus tokiu atveju, jeigu nebūna tuojau operuojamas, miršta. Aneurizma susidaro ne tik pilvo, bet gali susidaryti ir krūtinės srityje. Tačiau daugiau negu trys kertvirdaliai aneurizmų susidaro pilvo srityje, žemiau inkstų arterijų atsišakojimo. Pas vyrus aneurizmos susidaro keturis kartus dažniau, negu pas moteris ir dažniausiai pasitaiko sulaukus tarp 50 ir 80 metų amžiaus. Aneurizmos priežastimi 95 proc. atvejų būna arterijų sklerozė. Padidintas kraujo spaudimas irgi prisideda prie aneurizmos išsivystymo, lygiai kaip ir aortos arba arterijos sužeidimas.

Aortos aneurizma gali būti maža, bet gali išsiplėsti iki greipfruto dydžio. Maža aneurizma jokių simptomų nesukelia. Simptomai susidaro, aneurizmai didėjant, ypač jeigu ji pradeda spausti nervus, organus

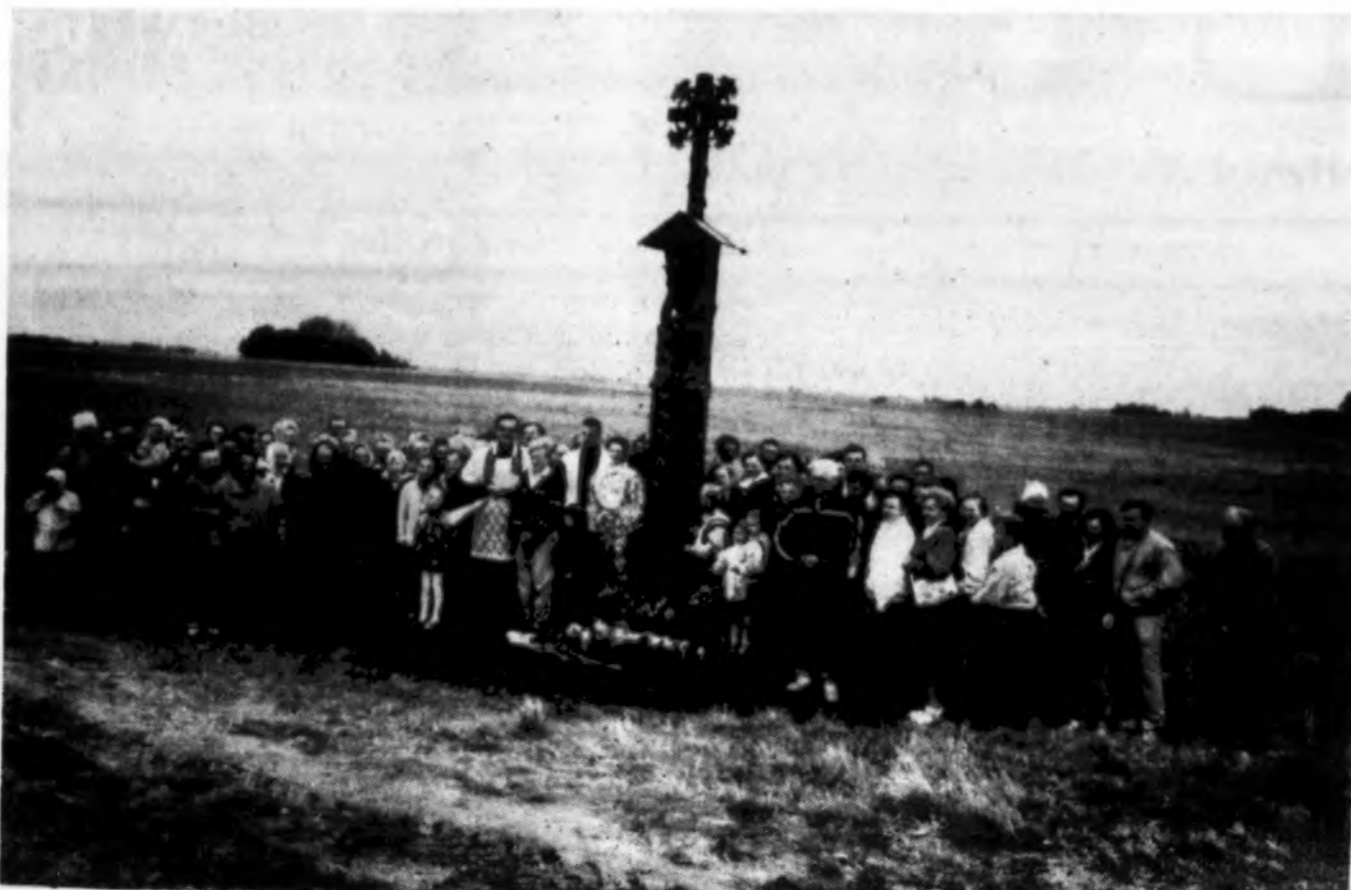
arba kitus kraujo indus. Dažniausias aortos aneurizmos simptomas pilvo srityje, tai pulsavimas pilve, kurį galima pajusti uždėjus ranką ant pilvo. Kai kuriais atvejais tokia aneurizma sukelia skausmą pilve arba nugaroje. Vienos studijos metu, aneurizmą turintieji pacientai, kurie buvo primti į ligoninę, skundėsi daugiausia pilvo, nugaros ir sėdynės skausmais. Krūtinės srityje esančią aneurizmą galima nustatyti, šviečiant rentgenu. Tiksliai nustatyti aneurizmos dydį yra vartojami CT arba MRI aparatai. Žmonėms, kurių artimi giminės turėjo aneurizmas, vienam iš penkių irgi išsivysto aortos aneurizma.

Aneurizma visą laiką didėja ir sudaro pavojų plyšti. Studijos rodo, kad aneurizma didėja vienu aštuntadaliu arba ketvirdaliu coliu kas metai. Aneurizmos sumažinimui vaistų nėra. Jos gydymas yra tik chirurginis. Ne visos aneurizmos plyšta. Kai kuriais atvejais aneurizma prisiveržia į aortos sienelės audinių sluoksnių tarpą ir sudaro tarp sluoksnių plyšį, i kurį kraujas pradeda sunktis. Tokia aneurizma yra vadinama sluoksniuojančia, „dissecting“, aneurizma. Šios rūšies aneurizmos susidaro dažniau, negu plyšusios, „ruptured“, aneurizmos. Tiek plyšusios, tiek sluoksniuojančios aneurizmos turi būti tučiuojamos, be atidėliojimo operuojamos. Plyšusių aneurizmų operacijų rezultatai nėra geri. Tik apie 50 procentų pacientų būna išgelbėti nuo mirties.

Žmogus, turintis 3 colių pločio (diametro) aneurizmą, turi 50 proc. galimybę, kad vienų metų eigoje, jeigu jis nesiopeuos, jo aneurizma plyš. Dveju metų eigoje ta rizika padidėja iki 75 proc., o penkerių metų tėkmėje rizika būna 90 procentų. Operacijos metu lankstus sintetinės megztos medžiagos vamzdelis būna įstatomas į aneurizmos vidų ir prisiuvasimas prie aortos vidaus sienelės. Aortos laštelės jauga ir sintetinio vamzdelio sieną ir jis tampa aortos dalimi. Laiku padarytos tokios operacijos rezultatai būna geri, nepaisant, kad 10 proc. operuotų išsivysto nedidelės komplikacijos, kurios lengvai būna pašalinamos. Operacija užtrunka nuo vienos iki 2 valandų.

Naujajame Daugėliškioje „Motinos Teresės“ nameliuose, parapijos klebono kun. Kęstučio Ralio globojama senutė ir viešnis
Nuotr. Indrės Tījūnėlienės

Kan. D. Jasulaitis su grupe apylinkės lietuvių po kryžiaus pašventinimo Rudžių kaime, Šakių raj. (1995 m. vasara).

Nuotr. Juozas Kregždžio

BAŽNYČIA LIETUVOJE IR PASAULYJE

IŽVELGIAMAS PACIFIZMAS

Katalikų taikos sąjūdžio „Pax Christi“ Vokietijos skyrius pareiškė, jog ši atsiriboja nuo absoliutaus pacifizmo pozicijos. Atkreipdama dėmesį į Balkanų karo eskalaciją ir etninius valymus, Pax Christi valdyba rugpjūčio 9 d. pripažino, „kad mūsų bejėgiška tyla karo eigos akivaizdoje gali ir mus padaryti kaltais dėl civilių gyventojų kančių“. Esama situaciją, kuriose pacifizmas žlunga.

„Norėdami, kad mūsų veikla vardan taikos išliktų įtikinama, manome, kad būtinas karinis išikišimas pateisinamas tada, kai – kaip atsitiko Srebrenicos ir Žepos atvejais – bejėgi žmonės nepakenčiamu mastu atiduodami agresorių prievartai“, teigiam Pax Christi Vokietijos skyriaus valdybos pareiškime. Dokumente taip pat pripažįstama, kad Pax Christi iki šiol nepakankamai arba išvis nenagrūnėjo principinio konflikto tarp neprievaringumo iš vienos pusės ir žmogaus teisių bei orumo apsaugos iš kitos.

Prielaidą pokalbiui apie šį konfliktą sudaro įžvalga, kad pacifizmas turi būti ne absoliutus, sustingęs principas, bet veikla skatinantis impulsas, leidžiantis bet kurioje situacijoje ieškoti „gyvybei tarnaujančių, ateitį atveriančių neprievaringumo galimybių“.

MOTINAI TERESEI SUKAKO 85 METAI

Rugpjūčio 26 d. Motinai Teresei iš Calcuttos sukako 85 metai. 1979 m. Nobelio taikos premijos laureatė ir visame pasaulyje garsi katalikų vienuolė gimė Skopje mieste albanų šeimoje. Agnes Gonxa Bojaxhiu (jos pilietinis vardas), buvo jauniausia iš trijų vaikų. Per glaudžius šeimos ryšius su vienu jėzuitų kunigu ji sužinojo apie misionierišką Bažnyčios darbą ir, būdama 18 metų, įstojo į Loreto airių seserų vienuoliją, nes jos dirbo Indijoje. Baigusi mokytojos studijas, sesuo Teresė buvo paskirta Kalkutos St. Mary Mission aukštesniosios mokyklos vadove.

Maždaug po 20 metų sesuo Teresa paliko šį seserų ordiną, kad galėtų įgyvendinti savo pašaukimą dirbdama Kalkutos vargšų kvartalu gatvėse. Nedidelė ir neišvaizdi vienuolė, vadinama „mirštančiųjų angeliu“, greitai tapo žinoma už Kalkutos ir Indijos ribų. Apie ją susibūrus daugybei moterų, buvo įsteigta „Artimo meilės misionierių“ bendruomenė. Šiandien vienuolijai priklauso maždaug 4,000 seserų, dirbančių beveik visose žemės rutulio šalyse. Nepaisydama sunkios širdies ligos,

Motina Teresė, negailėdama savęs, toliau plečia savo bendruomenės veiklą.

Ordino seseris pirmiausia galima sutikti socialinių konfliktų vietose, pavyzdžiui, Šiaurės Afrikoje, Bangladeše, Gaza sektoriuje, Vietname ir Cambodijoje. Daugiau negu dviejuose šimtuose vienuolijos skyrių slaugoma beveik milijonas ligonių, maždaug penkiasdešimtyje ligonių globojama apie 50,000 raupuotųjų. Taikia ir žmogaus orumą atitinkančia aplinka pasižymi minčiuose slaugos namuose seserų prižiūri beveik 34,000 nepagydomų ligonių, o mokyklose bei našlaičių prieglaudose globoja maždaug 80,000 vaikų.

TIK 21 PROC. GYVENTOJŲ TIKI Į DIEVĄ

Praho nuomonės tyrimo instituto (IVVM) atliktos gyventojų apklausos duomenimis, tikti šiek tiek daugiau nei 21 proc. šalies gyventojų tiki į Dievą. 31 proc. pripažino Dievo buvimo galimybę, o 48 proc. pareiškė esą netikintys. 31 proc. apklaustųjų nurodė, kad religijos vaidmuo tampa svarbesnis, o 23 proc. maņa, kad teisingas yra priešingas teiginys. 63 proc. pareiškė, jog Bažnyčia turėtų rūpintis vien dvasine tikinčiųjų gerove, ir tikti 18 proc. pasisakė už aktyvią socialinę ir politinę Bažnyčios veiklą.

IŠTEIGTA KATALIKŲ ŠEIMŲ SAJUNGA

Kaip pranešė Vengrijos žinių agentūra „Magyar Kurir“, šalies Vyskupų konferencija rugpjūčio pradžioje įsteigė Vengrijos Katalikų šeimų sąjungą. Vyskupo Laszlo Biro vadovaujama organizacija sieks skleisti katalikų moralės mokyklą, stiprinti šeimos vaidmenį visuomenėje ir mėgins atkreipti visuomenės dėmesį į šeimos kaip pagrindinio visuomenės komponento svarbą.

Sąjunga padės šeimoms, susiduriančioms su santuokos ar kartų problemomis, taip pat išsikyrusiems tėvams, kuriems

Dr. Antanas Vinkus sveikina atvykusią Clevelando medikų grupę. Kairėje – dr. Algis Šlepavičius, Klaipėdos miesto ligoninės gydytojas, koordinavęs visą buvimą Klaipėdoje

iškilusi grėsmė prarasti ryšį su savo vaikais. Organizacija numato rengti jaunuolių poras santuokai, šeimos gyvenimui ir mokyti juos natūralaus šeimos planavimo metodų, organizuoti įvairius laisvalaikio renginius. Teisinėje plotmėje Vengrijos Katalikų šeimų sąjunga mėgins gerinti šeimos apsaugą, rengs konferencijas, kursus, praktinius ir teorinius seminarus.

• **Jiezno** – kapinaitėse, kur palaidoti vokiečių kariai, žuvę pirmajame kare, rugpjūčio 13 d. vyskupas Juozapas Matulaitis pašventino neseniai pastatytą paminklą. Kreipdamasis į susirinkusius, vyskupas kalbėjo apie krikščionišką brolystę, negestanciją atminti ir maldos galia. Vėliau žodį tarė Magdeburgas (Vokietija) vyskupas Leo Nowakas. Drauge su Jiezno gyventojais šioje žemėje gulinčius vokiečių karių pagerbė aukšti vokiečių dvasininkai, Kasiadorių vyskupijos kunigai.

• **Pivašiūnuose** – rugpjūčio 13 d. prasidėjo tradiciniai Šv. Mergelės Marijos Ėmimo į Dangų atšaidai, kurie truko aštuonias dienas. Šia proga čia lankėsi Šventojo Sosto nuncijus Lietuvoje arkivyskupas Justo Mullor Garcia, lydimas trijų savo bendradarbių, kardinolas Vincentas Sladkevičius ir jo augziliaras vyskupas Vladislovas Michelevičius, Panevėžio vyskupas Juozas Proikšas, Magdeburgo vyskupas Leo Nowakas ir jo generalvikaras Theodoras Stolpe, Vokietijos ambasadorius Lietuvoje Reinhardas Krausas, kiti garbingi svečiai. Prie bažnyčios vartų svečius pasitiko ir sveikinimo žodį tarė Alytaus rajono meras. Šv. Mišių įžangoje kardinolas V. Sladkevičius kvietė visus vienas kitam atleisti, būti vienos Motinos vaikais. Arkivyskupas J. M. Garcia, kuris sakė pamokslą lietuvių kalba, ragino Lietuvos jaunimą bei šeim. as būti Bažnyčios ir Lietuvos ateitimi. Tikta tikėjimas gali padėti Bažnyčiai sužmoginti tai, kas sulaukėje, ir sudievinėti tai, kas žmogiška, sakė jis. Per votyvos ir sumos šv. Mišias giedoję Kasiadorių vyskupijos parapijų jungtiniai suaugusiųjų ir jaunimo chorai,

DRAUGAS

(USPS-161000)

THE LITHUANIAN WORLD WIDE DAILY

Published daily except Sundays and Mondays, legal holidays, the Tuesdays following Monday observance of legal holidays as well as Dec. 26th and Jan. 2nd by the Lithuanian Catholic Press Society, 4545 W. 63rd Street, Chicago, IL 60629-5589.

Second class postage paid at Chicago, IL and additional mailing offices. Subscription Rates: \$95.00. Foreign countries \$110.00. Postmaster: Send address changes to Draugas – 4545 W. 63rd St., Chicago, IL 60629.

Pašto išlaidas mažinant, pakvitavimai už gautas prenumeratas nesuuntiami. Ant DRAUGO prie kiekvieno skaitytojo adreso, gavus iš jo mokėstį, pažymima, iki kada yra užsimokėjęs.

DRAUGO prenumerata mokama iš anksto

	metams	4 mėtų	3 mėn.
JAV	\$95.00	\$45.00	\$35.00
Kanadoje ir kitur (U.S.)	\$110.00	\$60.00	\$40.00
Tik šeštadienio laida:			
JAV	\$55.00	\$40.00	\$30.00
Kanadoje ir kitur (U.S.)	\$60.00	\$45.00	\$35.00
Užsakant į Lietuvą (Air cargo)	\$100.00	\$55.00	
Tik šeštadienio laida	\$55.00		
Užsakant į užsienį oro paštu	\$500.00	\$250.000	
Tik šeštadienio laida	\$160.00	\$85.00	

Vyriausias redaktorė Danutė Bindokienė
Administratorius Pijus Stončius

Moderatorius kun. Viktoras Rimšelis, MIC

- Administracija dirba kasdien nuo 8:30 iki 4:30, šeštadieniais nedirba.
- Redakcija dirba kasdien nuo 8:30-4:00; šeštadieniais nedirba.
- Redakcija už skelbimų turinį netaisako. Skelbimų kainos prisiunčiamos, gavus prašymą ką nors skelbti.
- Redakcija straipsnius laisvo nuožūra. Nesuuntotų straipsnių nesaugo. Prašome siunčiant pasilikti kopiją.

grojo Alytaus karinio dalinio orkestras. Pamaldose taip pat dalyvavo maždaug 150 iš Vilniaus atvykusių trešinku, kurie, pasibaigus pamaldoms, drauge su choristais bažnyčioje surengė maldos ir giesmių vandenlę tema „Grazinti Lietuvai Kristų“.

• **Berčiūnuose** – šią vasarą, visą rugpjūčio mėnesį veikė katalikų organizacijos „Opus Dei“ organizuota anglų kalbos stovykla vyrams. Tuo pačiu metu tokia pati anglų kalbos stovykla moterims buvo surengta Raudondvaryje netoli Šeduvos.

DR. ŽIBUTĖ ZAPARACKAS
DR. PAUL KNEPPER
AKIŲ LIGOS — CHIRURGIJA
166 E. Superior, Suite 402
Valandos pagal susitarimą
Tel. — (1-312) 337-1285

LINAS A. SIDRYS, M.D.
Ophthalmologas/Akių Chirurgas
9830 S. Ridgeland Ave.
Chicago Ridge, IL 60415
708-636-6622
4149 W. 63rd St.
312-735-7709

EUGENE C. DECKER, DDS, P.C.
4647 W. 103 St., Oak Lawn, IL
Pirmas apyl su Northwestern un-to diplomu, lietuviams sutarkis dantis už prienamą kainą. Pacientai priinam, absoliučiai punktualiai. **Sustarimul** (kalbėti angliškai) tel. 708-422-8260

DR. A. B. GLEVECKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
SPECIALYBE — AKIŲ LIGOS
3900 W. 95 St. Tel. (708) 422-0101
Valandos pagal susitarimą
Prmd 3 v p p, antrd 12:30-3 v p p
trečd uždaryta ketvd 1:3 v p p
penkt ir šeštđ 9 v-12 v p p

6132 S. Kedzie Ave., Chicago
(312) 778-6989 arba (312) 489-4441
DR. K. A. JUCAS
ODOS LIGŲ SPECIALISTAS
GYDO ODOS AUGLIUS, ŽAIZDAS IR
IŠSIPLĖTUSIAS KOJŲ VENAS
KOSMETINE CHIRURGIJA

DR. JOVITA KERELIS
Dantų Gydytoja
3315 W. 55th St. Chicago, IL
Tel. (312) 476-2112
9525 S. 79th Ave., Hickory Hills, IL
Tel. (708) 598-8101
Val pagal susitarimą

Tel. kabineto ir buto: (708) 652-4159
DR. P. KISIELIUS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
1443 So. 50th Ave., Cicero
Kasdien 1 iki 8 v v
išskyrus treč. Šešt. 12 iki 4 val p p

DR. PETRAS V. KISIELIUS
INKSTŲ, PŪSLĖS IR PROSTATOS
gydymas bei chirurgija
172 Schiller St., Elmhurst, IL 60126
708-941-2809
Valandos pagal susitarimą
Vakarais ir savaitgaliais tel. 708-834-1120

SURENDER LAL, MD
Specialybė — Vidaus ligos
7722 S. Kedzie, Chicago, IL 60652
Tel. 312-434-2123
Holy Cross Physician Center
6084 S. Archer, Chicago, IL 60638
Tel. 312-884-4155
Valandos pagal susitarimą

Kab. tel. (312) 471-3300
VIDAS J. NEMICKAS, M.D.
KARDIOLOGAS — ŠIRDIES LIGOS
7722 S. Kedzie Ave.,
Chicago, Ill. 60652

SUNG L. CHOU, M.D.
Vidaus ligos, akupunktūra
HOLY CROSS...
PROFESSIONAL PAVILION
3 fl. South, East Suites
Lithuanian Plaza Ct.
at California Ave.
Chicago, IL 60629
(312)-471-8142
Kalbame lietuviškai

+++++
**HOLY CROSS FAMILY
MEDICAL CENTER**
749 W. 31st St.
Chicago, IL 60616,
(312)-225-0695

Cardiac Diagnosis, Ltd.
6132 S. Kedzie Ave.
Chicago, IL 60629
Tel. 312-436-7700
RIMGAUDAS NEMICKAS, M.D.
S. PRASAD TUMMALA, M.D.
Širdies ir Kraujagyslių Ligos
Valandos pagal susitarimą

DR. ALGIS PAULIUS
ORTOPEDINES LIGOS
CHIRURGIJA
1185 Dundee Ave., Elgin, IL 60120
Tel. (708) 742-0255
Valandos pagal susitarimą

DR. L. D. PETREIKIS
DANTŲ GYDYTOJA
9055 S. Roberts Rd., Hickory Hills, IL
1 mylia į vakarus nuo Harlem Ave
Tel. (708) 598-4055
Valandos pagal susitarimą

DR. LEONAS SEIBUTIS
INKSTŲ, PŪSLĖS IR PROSTATOS
CHIRURGIJA IR GYDYMAS
6132 S. Kedzie
Val antr 2-4 v p p ir ketv 2-5 v p p
Šeštđ pagal susitarimą
Vizitai apmokami Medicare
Kabineto tel. (312) 776-2880
Namų 708-448-5545
Priklauo Holy Cross ir
Palos Community Igonnems

EDMUNDAS VIŽINAS, M.D., S.C.
Specialybė — Vidaus ligų gydytojas
Kalbame lietuviškai
6165 S. Archer Ave. (prie Austin)
Valandos pagal susitarimą
Tel. (312) 585-7755

ARAS ŽLIOBA, M.D.
AKIŲ CHIRURGIJA
AKIŲ LIGOS
Good Samaritan Medical Center-
Naperville Campus
1020 E. Ogden Ave., Suite 310,
Naperville IL 60563
Tel. 708-527-0090
Valandos pagal susitarimą

Keista logika

Žiniasklaida dar vis negali paleisti O. J. Simpson bylos, nors sprendimas jau padarytas, dvylika prisiekusiųjų, kurie tą nuosprendį padarė, pagaliau, po devynių mėnesių nuolatinės įtamos, galėjo išsiskirstyti į savo kasdienybę; apkaltintasis dviguba žmogžudyste išteisintas ir taip pat galės prabusti iš to baisaus sapno, sumegzti nutraukto gyvenimo siūlą. Tačiau laikraščiu puslapiuose teberauga O. J. Simpson pavarde, o kiekvienos žinių laidos televizijoje pranešėjai atranda progą ir savo „trigrašį“ iškūti į bendrą tuščiąžodžiavimą. Atrodo, kad byla, kaip ir bet kuris kitas įsenėjęs įprotis, yra sunkiai „išgyvendinama iš sistemos“ ir dar kurį laiką teks pakentėti, kol pagaliau išsisklaidys kaip nemalonus kvapas.

Vienintelis teroro veiksmas, kurį grupė jau buvo įvykdžiusi, tai 1993 m. vasario mėnesį susprogdintas „World Trade Center“ pastatas New Yorko mieste, tačiau turėta įrodymų, kad kiti numatyti taikiniai buvo Jungtinių Tautų pastatas, Lincoln ir Holland tuneliai, George Washington tiltas ir Federal Plaza rūmai, kuriuose įsikūrusios valdiškos įstaigos. Galime įsivaizduoti siaubą ir chaosą, kurį būtų New Yorke sukėlus penkių bombų sprogdymas prie minėtų taikinių, kiek žmonių galėjo žūti, kiek panikos patirtų ne tik New Yorkas, bet visa Amerika. Kad tai neįvyko, reikia dėkoti Apvaizdai ir teisėsaugos pareigūnams, kuriems pavyko susekti teroristų grupę.

Reikia pastebėti, kad šeichas Omar Abdel Rahman yra tikrai vertas žiniasklaidos dėmesio, kuris paprastai skiriamas „spalvingiems ir pavojingiesiems“ personazams. Nepaisant savo fizinių negalių (jis yra beveik aklas ir silpnos sveikatos), šis egiptietis musulmonų dvasininkas yra pasižymėjęs savo pasekėjų lojalumu ir ilgiausiu nusikaltimų sąrašu savo tėvyneje, Egipte. Prieš atvykdamas į New Jersey valstiją 1990 m., jis Egipte kūrė siaubingą krašto vyriausybę, apkaltintas „prikisęs nagus“ prie prezidento Anwar Sadat nužudymo 1981 m., nuteistas už akių septyneriems metams kalėjimo, Amerikoje vedė iš pažiūros ramų gyvenimą, bet pogrindyje turėjo ir fanatiškų pasekėjų, ir bombų gamyklą, ir kruvinų planų, siekdamas politiniu bei konkrečiu teroru priversti JAV vyriausybę paklusti jo užmačioms. Net ir kalėjime šeichas neatsisako savo kėslių, kaltindamas Ameriką jo persekiojimu už „šventus islamiškus įsitikinimus“.

Reikia pastebėti, kad šeichas Omar Abdel Rahman yra tikrai vertas žiniasklaidos dėmesio, kuris paprastai skiriamas „spalvingiems ir pavojingiesiems“ personazams. Nepaisant savo fizinių negalių (jis yra beveik aklas ir silpnos sveikatos), šis egiptietis musulmonų dvasininkas yra pasižymėjęs savo pasekėjų lojalumu ir ilgiausiu nusikaltimų sąrašu savo tėvyneje, Egipte. Prieš atvykdamas į New Jersey valstiją 1990 m., jis Egipte kūrė siaubingą krašto vyriausybę, apkaltintas „prikisęs nagus“ prie prezidento Anwar Sadat nužudymo 1981 m., nuteistas už akių septyneriems metams kalėjimo, Amerikoje vedė iš pažiūros ramų gyvenimą, bet pogrindyje turėjo ir fanatiškų pasekėjų, ir bombų gamyklą, ir kruvinų planų, siekdamas politiniu bei konkrečiu teroru priversti JAV vyriausybę paklusti jo užmačioms. Net ir kalėjime šeichas neatsisako savo kėslių, kaltindamas Ameriką jo persekiojimu už „šventus islamiškus įsitikinimus“.

Ta pačia proga užsiminta, kad tai buvusi pati didžiausia ir svarbiausia teroristų byla, kokia bet kada šio krašto teisimai sprendė. Aštuonis mėnesius bylos eigioje šeši vyrai ir šešios moterys, sudarę prisiekusiųjų teismo grupę, klausėsi kaltintojų, gynėjų, liudininkų ir turėjo nuspręsti ne tik šeicho Omar Abdel Rahman, bet ir devynių jo pasekėjų-teroristų likimą. Ši grupė buvo pasirošiusi svarbių vyriausybės asmenų nužudymais ir strateginių įstaigų sprogdinimais priversti Jungtinių Amerikos Valstijų valdžią nutraukti santykius bei paramą tiek Egiptui, tiek Izraeliui.

Palyginę šias dvi, pastarosiomis dienomis užsibaigusias, bylas – vieną vienoje, kitą kitoje Amerikos pusėje, matome milžinišką skirtumą, kaip jas traktavo ir kokią svarbą joms skyrė žiniasklaida. O J. Simpson byla buvo nuolatinis „žinių šaltinis“, o šį dešimtį teroristų, kurių veiksmams galėjo turėti įtakos ne tik Amerikai, bet visam pasauliui, teismas buvo nutumtas į antraeilę vietą.

darbuotojai, dažniausiai skraido verslininkai, asmenys, kuriems kelionės apmoka įvairių konferencijų ar stažuotų organizatoriai, bei studentai, gaunantys įvairių fondų stipendijas. Nedidelė kelionių agentūrų klientų dalis yra pavieniai žmonės, kurie dažniausiai keliauja aplan-

kyti giminių į Šiaurės Ameriką. Jiems kelionė dažniausiai apmoka gimoniai.

Visos kelionių agentūros teigia, kad jos turi Lietuvos rinkai specialiuosius bilietus, kurie yra pigesni nei Vakarų Europoje.

(LR,09.25)

šiuo metu vis brangsta Lietuvoje. Teko keliauti į Varėnos rajoną, kur filmavom partizanų bunkerius. Prie atstatyto bunkerio priėjimas buvo netoli kelio, tačiau kitoj vietoj, kur buvo tik likusi bunkerio duobė, reikėjo važiuoti per miško negrįstą kelią ir po to dar per patį mišką gan toli paeiti. Taip pat, nežinant tiksliai, kur tokie bunkeriai yra, būtų neįmanoma rasti. Čia nepamainomas pagalbos buvimo vietiniai gyventojai ir, aišku, patys buvę partizanai.

— Kokie ateities planai „Gyvoji istorija“?

— Manau, kad padaryta gera pradžia. Lietuvoje ir Amerikoje yra pakankamai susidomėjimo šiuo projektu ir įsitikinimo jo svarba. Reikia kuo greičiau filmuoti nukentėjusius, kol jie dar neiškelia iš sąmonės, nes su jais iškelia ir jų pergyvenimų vaizdai. Jų atskleidimai „žodiniai vaizdai“ yra itin svarbūs, nes jie papildo, patvirtina, paneigia arba padeda interpretuoti sausos dokumentus apie trėmimus, areštus ir pan. Be žmonių atsiminimų, kuris jau yra susukęs porą filmų apie lietuvių tradicijas, kurios buvo rodomos tarptautiniuose. Vyta mums rekomendavo prof. Romas Vaštoka, kanda dietis antropologas, kuris šiuo metu gyvena Lietuvoje. Daugiau pasiūlymus, energingą videografo, kaip V. Musteikis, tikriausiai būtų sunku rasti Lietuvoje. Jam talkino nemažiau nuosirdus magistrantas studentas Martynas Užpelkis. Kaune ir talką atėjo patyręs videografas Leonas Ambrozaitis, kuris jau buvo ir anksčiau šia tema susirūpinęs, turėjo pažiūrėti bei patyrimo. Buvęs KGB Archyvų direktorius Arvydas Starkauskas suteikė daug naudingų patarimų, kaip prieiti prie žmonių su klausimais, kokios temos svaresnės. Nauji pažįstami — Dalia Kuodytė ir V. Cinauskas — labai konkrečiai rekomendavo žmones filmavimui.

— Ar susidūrėte su sunkumais?

— Mums sunkumų tikrai nebuvo. Darbas vyko sklandžiai, nors beveik kasdien buvo emociniai varginantis — ir mums, ir mūsų pašnekovams. Mūsų pašnekovai dažniausiai labai dalykiškai pasakojo apie savo išgyventus šurpius įvykius, tačiau, mums besiklausant, buvo sunku likti nepaliesiems jų gyvenimo pakreipto kelio, prarastos jaunystės, nežmoniškų sąlygų. Taip pat palietė ir tas, kad tremtinių vargingas gyvenimas tebesitęsė iki šios dienos. Sąlygos, kuriose dauguma gyvena, yra šurpūs keliančios. Buvo sunku su kai kuriais asmenimis net susisiekti, nustatyti filmavimo datą ir laiką, nežmogus neturėjo telefono. Bet visi, su kuriais susitikome, vis rado ar kavos, ar arbatos, ar pyragaičių, mums pavaišinti.

— Dėkoju už įdomų pokalbį ir linkiu geros sėkmės, vykdančiam šio svarbų Tautos fondo projektą.

Kalbėtojas Petras Palys

KELIONĖS LĒKTUVU

Šį rudenį pigiausiai iš Lietuvos į New Yorką per Helsinkį galima nukristi „Finnair“ bendrovės lėktuvais. Ši kelionė ir abi puses kainuoja 560 dolerių. Iš Lietuvos į Čikagą pigiausiai galima nukristi SAS bendrovės lėktuvais per Kopenhagą. Kelionė kainuoja apie 566 dolerių. Į Sidney, Australiją, pigiausiai galima nukristi per Maskvą Aeroflot lėktuvais — už 1,140 dolerių.

Kaip sako kelionių agentūrų

šefo dukte, Frau Berg ir tada, anot mūsų mergaitė, padaro „talkučkė“. Ji rūpinasi stovyklos tvarka, švara bei higiena. Ji reikalauja visų laikyti spintelės švariai ir tvarkingai. Nieko neleidžiama laikyti ant spintelės ar po ja. Taipgi po lova, ant stalo ar langų ir pan. Mes to vengiame ir nemanau gauti pastabų už tai. Tačiau mūsų mergaitės kartais užmiršta ką ne vietoje. Tuomet grįžusios randa dūžtančių daiktų, pvz., rašalinių, butelių, tik šukes. Viskas būna sumesta viduryje kambario, o prie kiekvienos spintos ar lovos yra prisegta pavarde, pas kurią buvo rasta netvarka. Iš mūsų ji reikalauja tvarkos ir švaros. O kai jau priminiau apie dūmus, tai nieko neatsakė. Atskaito iš mūsų už butą, o koks tas butas, jiems nerūpi. Tiek jiems rūpi mūsų higiena, kas nuo mūsų priklauso, o kai paliečia juos, tai stop.

Aš susirgau gruodžio 4-tą, pirmadienį. Nuėjusi kontoron pranešiau, jog turiu 38,4 laipsnius temperatūros. Liepė eiti gulti. Parėjau ir su visais drabužiais įlindau į lovą, nes buvo baisiai šalta. Skaudėjo gerklę ir galvą. Taip išgulėjau iki vakaro. Vakare viena mergaitė atnešė tabletę, kurią išgėriau. Taip aš išgulėjau su aukšta temperatūra ir dideliu skausmu iki ketvirtadienio. Per tą laiką atsigulė dar kelios mergaitės. Tada tik teikėsi pati mūsų „viršininkė“ ateiti ir, šaukto kotu išmaišiusi visoms gerklės, nutarė pašaukti daktarą. Taigi 8-tą ligos dieną nuo aplankė daktaras. Nustebo sužinojęs, kad aš guliu jau nuo pirmadienio. Dabar kuomet sveikstu, tai ji siunčia vieną mergaitę dvyk dienose tikrinti mano

temperatūrą, bijo, kad per ilgai neišgulėčiau. Jai svarbu, tik kad žmogus dirbtų. Nežinau, kaip ji mane pirmą sykį taip greit pasiegti ligoninė. Matyt bijojo, kad nebūtų šiltinė ir neapkrėsčiau kitų. Dabargi aš be dviejų savaičių ne iš vienos. Po truputį jau sėdžiu, rašau. Per tą laiką kasdien gavau po kelis laiškus. Dabar ir juos jau atsakiau. Pirmą savo ligos dieną gavau nuo Stepono tris sąsiuvinius, du plonus ir vieną storą. Kaip tik baigiau vieną užpildyti savo vargais. Išsuiu kitą ir rašysiu toliau.

1945 m. liepos 31-oji. Nesiseka man. Pamečiau dokumentus, pinigus, maisto korteles ir dar kai ką. Gerai, kad jau anksčiau buvau perdėjęs į kitą dokumentų fotografijas ir leidimus verpalinėms medžiagoms pirkti. Sekmadienį buvau bažnyčioje, o vėliau apsilankė pas mus P. Jankauskienę su vaikais. Mes su Bronė ja palydėjome ir užsukome į kapines, kur palaidotas lietuvis iš Panevėžio — geležinkelietis. Sykiu pasitraukėme ir pirmas iš mūsų pasiūlymo kapituliacijos dieną. Sykiu pasitraukęs Julius Miliūšas pasirūpino pastatyti paminklą, kuris liudys, jog ir čia lietuvių būta. Aplanke kapines, užsukome į valgyklą, kur radome bent šešis mūsų tautiečius. Vėliau užsukome pas Jankauskus, kur pardaviau savo kuponus mėšai pirkti. Pardaviau, nes labai buvo reikalingi pinigai. Sumažinau sau maistą, bet turiu pinigų. P. Jankauskas palydėjo mus iki Flammweg. Aplanke dar seseris Šimkūnaitės — tauragiškes.

(Bus daugiau)

Tautos fondo projekto „Gyvoji Lietuvos istorija“ vedėja Rasa Razgaitienė su Tremtinių grįžimo fondo pirm. V. Cinausku (kairėje) ir videografu Martynu Užpelkiu. Žemėlapyje pažymėtos vietovės, į kurias lietuviai buvo bolševikų ištremti. Nuotr. V. Musteikio

TAUTOS FONDAS IR GYVOJI ISTORIJA

Tautos fondas, paskelbęs „Lietuvos gyvosios istorijos“ projektą, jo tikslus trumpai taip nusako: „... kuo greičiau vaizduojant pradėti įamžinti Lietuvos tremtinių, politinių kalinių ir partizanų pergyvenimus“. Projekta vykdyti ir jam vadovauti patikėjo TF tarybos narei Rasai Razgaitienei.

Ta proga pakviečiau ją pokalbiui.

— Tautos fondas yra paskelbęs „Gyvosios istorijos“ projektą. Tas projektas naujas, ne visi apie jį girdėję, o tie, kurie jau girdėjo, norėtų daugiau sužinoti. Prašau plačiau papasakoti ir paaiškinti to projekto tikslus bei planus.

— Idėja pradėti kaupti mūsų tautos kankinių pergyvenimus ir vaizduojant kilo praėjusių pavasarį. Tuo metu buvo plačiai paskelbtas amerikiečių filmų režisieriaus Steven Spielberg projekto keliauti per visą pasaulį ir filmuoti Holokausta pergyvenusių asmenų istorijas. Spielbergo projektas atrodė labai plačios apimties ir girtinas užmojis, kurio pavyzdžiu turėtume ir mes, lietuviai, (aišku, mažesniu mastu), pasekti.

Iniciatyvą pradėti „Gyvosios istorijos“ projektą ėmiausi kartu su Ginte Damušyte. Abiem rūpėjo, kad ir Lietuvos žmonių pergyvenimai bei išgyventos kančios būtų užkoduotos moderniomis priemonėmis.

Vaizdo įrašai taip pat suaktualina istoriją, ją pritraukia arčiau žiūrovo. Tautos fondas sutiko projektą gluboti ir paskyrė stambesnę sumą lėšų aparatūros bei techninių priemonių įsigijimui. Šią vasarą Lietuvos fondas taip pat parėmė „Gyvoji istorija“.

Projekto tikslas yra sistematingai filmuoti ir kaupti tremtinių, politinių kalinių ir partizanų atsiminimus vaizduojant, kad jie liktų gyvas lietuvių tautos išgyventų kančių priminimas.

— Ar šis projektas nebus supriešinamas, o gal bandysite savo veiklą derinti su kitomis įkurtomis grupėmis?

— Lietuvoje teko susitikti, konsultuoti ir prašyti patarimų iš įvairių grupių, kurių darbas rišasi su tremtiniais, politiniais kaliniais ir partizanais. Visos be išimties palankiai vertino projektą, palinkėjo geriausios sėkmės, dalinosi informacija apie savo vedamą darbą ir taip pat padėjo su tolimesniais kontaktais, rekomendavo asmenis, su kuriais praversti pokalbius ir t.t.

Teigiamai apie „Gyvosios istorijos“ projektą komentavo: Politinių Kalinių ir tremtinių sąjungos pirmininkas Balys Gajauskas, Lietuvos Gyventojų genocido ir rezistencijos tyrimo centro vedėjas Vytautas Skuodis, Miško brolių draugijos pirmininkas dr. Albinas Kentra, ypač daug padėjo Tremtinių grįžimo fondo pirmininkas Vytautas Cinauskas, kurį taip pat pakvietėm ir patarėjų grupę. Kaune dar į patarėjų įjungėm nepaprastos energijos bei darbštumo Dalią Kuodytę, kuri yra vyriausia „Laisvės kovų archyvo“ redaktorė.

Yra grupių ir paskirų asmenų, kurie yra ėmęsi filmuoti ir rekorduoti tremtinių suvažiavimus, susibūrimus ir pašnekesius, tačiau, kiek teko patirti, tokio kito projekto, kaip „Gyvoji istorija“, nėra.

— Kaip vyksta darbai, kas jau yra pasiekta?

— Pirminiai darbai buvo

atlikti New Yorke, sustatytas filmavimo eigos planas, paruošti klausimai, konsultuojant su Daiva Keziene, supirkta aparatūra (kadangi ji pigiau kainuoja New Yorke, negu Lietuvoje). Kontaktuoti patarėjai Lietuvoje, kad patartų, kas reikalinga veiksmingai įgyvendinti planą ir t.t.

TF paskirtai, man teko keliauti į Lietuvą dviem savaitėm liepos mėnesį ir pradėti konkrečiai įgyvendinti „Gyvosios istorijos“ pirmuosius žingsnius. Daugiausia filmuota Vilniuje ir Kaune. Maždaug dviem savaitėm bėgyje užfiksuota 50 asmenų, naudojantis europietiška PAL video sistema. Tos juostos saugojamos ir archyvuojamos Lietuvoje Tautos fondo žinioje. Didesnė dalis pasikalbėjimų taip pat buvo filmuojami su antru, amerikietišku video aparatu ir tos kopijos pargabentos į New Yorką.

Gale kelionės teko susitikti su Vilniaus universiteto Istorijos fakulteto dekanu prof. Vytautu Bumblausku, su kuriuo tartasi dėl galimo projekto tęsimo kitą vasarą, su naujaamžės istorijos magistrantų pagalba.

Pasikalbėjimai praversti su 1941 metų tremtiniais, buvusiais politiniais kaliniais, pvz. tais, kurie tarnavo Lietuvos Laisvės armijoje, buvo Lietuvos Aktyvistų fronto nariai ir pan., ir partizanais. Kiekvienas interviu truko maždaug dvi valandas. Taip pat užfiksuavom partizanų bunkerį vietas Varėnoje ir Anykščiuose.

Apie tuometinius įstatymus, kuriais buvo vadovaujama, tremtiam žmones, mums komento Generalinio prokuroro padėjėjas Artūras Paulauskas, o apie dabartinius teisinius įėjimus Genocido įstatymo rėmuose papasakojo Specialių tyrimų skyriaus vedėjas Vidmantas Vaicekauskas. Archeo-

šios moterys, o žemai — viena. Šiaip paprastai gulim visos aštuonios moterys. Čia džiovinami ir drabužiai. Baisiai sunku šeštadienį ir sekmadienį, kuomet fabrikas nedirba ir tada visos tik plauna. Visą dieną tada verda čia baltiniai, o sekmadienį jie džiūsta. Stovi čia septyni stalai ir daugybė kėdžių. Kitados čia buvo svetainė, o dabar kai mes atvykome, tai pastatė mums lovas. Pasieniuose stovi du ilgi suoliai, o ant vieno suolo galo dvi didžiulės knygos. Tai gotiškom raidėm rašytas Šventasis Raštas — visos stovyklos šviesa. Čia stovi ir mūsų dešimties žmonių, spintos. Prie sienos kabo didelė, juoda, raudona išlinuota lenta, matyt, kitados vartojama taisyklinam rašymui. Lentos viduryje smeigtukais prisegtas latvių ir vokiečių kalba rašytas „Anordnung“ — lagerio taisyklės. Čia mat prieš trejus metus pirmosios apsigyveno Latvijos rusės, tai ir tos taisyklės jau nuo tada. Šalia lentos yra mažas Hitlerio portretas, o žemiau jo — termometras. Tai ir visos mūsų inventūros.

Mūsų pereinamasis kambarys — vadinamas miegamasis, kuriame miega keturiasdešimt aštuonios moterys. Kambarys atrodė didelis, bet vis tiek tokiai daugybei yra per mažas. Visais pasieniais stovi spintos, šone durų didelis lovos, išmuštas cinkuota skarda, virš kurio yra kranai. Čia mes prausiamės. Šalia lovio didelis ir patogus veidrodis. To didžiulio kambario šonuose yra mažos dūrelės, vedančios į palėpę, kur mūsų mergaitės laiko savo atliekamas, netilpusi spintelėse, „turtą“. Tai ir visas, ką mes turime.

Ateina čia kai kada visagalys mūsų viršininkas —

PRISIMINIMAI

AGOTA VIŠČIŪTĒ-SUOPIENĒ

15

3-čią val. p.p. ateina viena mergaitė ir pakuria krosnį. Pasipila dūmai, jų pilnas mūsų kambarys. Atidaro langus ir dūmai veržiasi laukan. Geležinė krosnis — mūsų paguoda, pusiau apirusi ir pro skylėtus šonus veržiasi dūmai. Iš krosnies į didelį kamina einas vamzdis dažnai krinta ir tuomet dūmai veržiasi, kaip iš garvežio. O kartūs tie „akmeniniai“ dūmai, tai ne mūsų gryčios dubreliniai ar alkaniniai dūmeliai. Kvepėtu jie man dabar.

Vakare man kyla temperatūra ir skauda galvą. Kai 5 val. grįžta penkiasdešimt moterų ir apstojusios krosnį tartum žąsys pradeda rusiškai gagenti, mane visai išmuša iš jėgų. Širstu tuomet, pati nežinodama ant ko. Daugiausia gal ant vokiškos higienos. O kad ateitų čia dabar bet koks lietuvis lankęs paveikslų parodą ar stebėjęs mūsų vitrinose, reklamų lentose ir laikraščiuose išreklamuotas stovyklas gražiojo Vokietijoje, tai jis čia pamatytų tą „higieną“. Prirūkęs, kiauromis sienomis ir išgverusiais langais kambarys. Dieną jis visada šaltas, o vakare pilnas dūmų. Ant krosnies be perstojo kas nors kepa ar verda. Verda čia ir baltiniai, nuo kurių atsiradę garai tenka ligoniams, gulintiems dviaukščių lovų viršuje. Šiuo metu „antrame aukšte“ esame trys sergan-

LAIŠKAI

NAUJI PATAISOS
ISTATYMAI LIETUVOS
SEIME

Dėkoju vyr. „Draugo“ redaktolei Danutei Bindokienei už įvedimą dar vieno skyriaus „Bažnyčia Lietuvoje ir pasaulyje“. Šis skyrius yra tiek pat įdomus ir svarbus, kiek ir politinės pirmo puslapio žinios.

Praėjusį mėnesį Seime buvo svarstoma Lietuvos religinių bendrijų įstatymo pataisos. Pagal naujas pataisas gali būti draudžiama atlikti religines apeigas mokyklose ir kariniuose daliniuose. Be to, ateinančios sektos iš užsienio, kurių jau yra 47, turės lygias teises naudotis nemokamai informacinėmis priemonėmis, kaip ir visos kitos religinės konfesijos.

Pagal dabar patvirtintas formuluotes net negalima su religinėmis apeigomis suteikti sakramentus kovos lauke, mokiniai negalės atlikti religinių apeigų mokyklos koplyčioje ir negalės jomis naudotis.

Į tokias nekorektiškas pataisas turėtų atšiauri reaguoti ir mūsų išsivijios spauda.

Marija Remienė
Westchester, IL.

DĖL RADIO VALANDELIŲ
ČIKAGOJE

Antanina Repšienė spalio 6 d. „Draugo“ laišku skyriuje rašo, kad Čikagoje veikia tik dvi radijo programos, 3 valandas per savaitę.

Kažkodėl rašančioji nutyli, kad 7 dienas per savaitę, taigi kasdien, o šeštadienį net 2 valandas, transliuojamos „Žeme L Productions“ Ramunės Zdanavičiūtės ir Raimundo Lapo ruošiamos radijo laidos.

Stasė Semėnienė
Chicago, IL

KAS KĄ ŠMEIŽIA?

Nenorėjau duoti nei atsakymo O. Čepelienės šmeižta mano adresu, parašytą „Drauge“ laišku skyriuje, rugsėjo 15 d., tačiau daugelio patarimų, nei nusprendžiau, kad, vis dėlto, jaučiu išpareigojimą prasklaidyti tuos tamsius. O. Čepelienės sukeltus, debesis.

Paprasčiausia aš kalbėjau apie amerikiečių „vaišingumą“, tėvų ir vaikų santykius, apie amerikietes moteris. Atrodo, kad tas neturėtų taip jaudinti O. Čepelienės. Jeigu ji suprastų kalbą, tai nebūtų parašiusi „mes“ ir ji būtų pasakiusi, kad aš kalbėjau apie naują amerikiečių madą — ruošti vaišes garažuose, kuriuose, aišku, nereikia gražių indų, nei apdarų. Jau ne vienas iš Amerikoje viešėjusių lietuvių, kaip tikslai ir turi nuotraukų iš tokių „balių“, tad kaip tikslai juos tas ir domino. Kalbėjau, kaip amerikiečiai nemoka elgtis prie stalo: sunku yra žiūrėti kaip jie vargsta su stalo įrankiais,

krauna į lėkštes viską iš eilės, nesvarbu, ar jis tą valgys, ar ne. Tai yra tiesiog nesiskaitymas su maistu ir tuo pačiu nepadoroma pagarbos šeimininkei. Aš kaip tikslai pabrėžiau, kad dar lietuviai ir vaikus auklėja kitaip ir namus tvarkosi kitaip.

Keistai atrodo, kad O. Čepelienė, būdama tokia tikra lietuvė, taip karštai mylinti Lietuvą ir neužsigauja, nei nepaliko šmeižtu, kai kasdien tik ir skaitome spaudoje vien blogus ir blogus atsiliepimus apie Lietuvą, vien tik kritika jos atžvilgiu. Tai kodėl ji nepasako, kad čia yra šmeižtas?

Man tik reikia apgailėstauti tokius žmones, kurie užmiršta savo kilmę, juodina savo kraštą, o dievina svetimą, svetimą kultūrą, neįmatydami blogio jame. Ir, gink Dieve, nemandyk nieko nei pasakyti. O juk kritika yra sveikas dalykas. Iš jos mes turėtume mokytis. Mes kritikuojame vaikus, bet tai nieko nepasako, kad mes jų nemylime ar negerbiame.

Per tiek metų Amerikoje sutikau ir daugiau panašiai, kaip O. Čepelienė, galvojančių. Atrodo, kad tokie žmonės išvažiuo nepasiruošę emigracijai. O emigracija — gyvenimo mokykla.

Kur kova eina, ne kiekvienas gali leistis neapskaičiuoti savo fizinių ir dvasinių jėgų. Kas šią mintį užmirš, tas neišlaikys šios realios gyvenimo mokyklos egzaminų. Pvz. japonų emigrantai paruošiami emigracijai. Emigrantas turi būti sveikas kūnu ir siela, atkaklus, pasiryžęs, tvirtos dvasios.

Tauta įskiepija į širdį karštą tėvynės meilę. Jam sakoma: „Atsimink, kad esi garbingas japonų valstybės sūnus! Visada atsimink, kad esi japonas: mylėk savo kalbą, jos neužmiršk, nesigėdink! Atsimink, kad esi milijonų japonų emigrantų avangarde. Tiesk ekonominio, tautinio ir kultūrinio japonų tautos gyvenimo kelius ištiesiems amžiams!“

Gal panašiai turėtume elgtis ir mes, tada geriau susikaltėtume vienas su kitu.

Nijolė Nausėdienė
Hickory Hills, IL

PARAMOS VERTAS
PROJEKTAS

Lietuvių visuomenės problema ne tik Čikagoje, bet ir kitur, yra tai, kad žmonės trumparegiškai į viską žiūri. Aš galiu prisiminti tėvo pasakojimus iš tų laikų, kai jis čia atvyko po Pirmojo pasaulinio karo. Tuo metu lietuviškos parapijos ir organizacijos padėdavo savo tautiečiams įsikurti naujame krašte. Tai buvo praktikuojama Šv. Mykolo, Dievo Apvaizdos, Šv. Kryžiaus, Šv. Kazimiero, Visų Šventųjų ir kitose parapijose.

Ivairios senosios organizacijos ir ypač Lietuvos vyčiai siūlėsi padėti atvykusiems tautiečiams po Antrojo pasaulinio karo. Jie norėjo, kad naujieji imigrantai įsijungtų į jau esamą veiklą, ją pagyventų, sustiprintų. Bet daugeliu atvejų tie geri norai ne-

Naujausių imigrantų iš Lietuvos, gyvenančių Čikagoje ir apylinkėse, sambūrio taryba. Iš kairės: Petras Steponavičius, Angelė Paulaitienė, Arvydas Reneckis, Apoloniya Steponavičienė, Paulius Guobužis, Gintaras Tarnauskas.

buvo priimti, o naujieji imigrantai ryžosi sukurti savo organizacijas, pradedant Lietuvių Bendruomene. Jie nenorėjo artimai bendrauti su seniau atvykusiais.

Tas pats mentalitetas reiškiasi ir dabar, kaip matyti iš Antano Pauzolio laiško „Drauge“ dėl numatomos kurti lietuviškos televizijos programos. Kodėl ne? Mes galime matyti programą iš įvairių etninių grupių, girdėti jų kalbą ir pažinti kultūrą iš televizijos laidų, tik ne lietuvių. Kritikuoti lengva, bet kodėl visi kartu neiname į pagalbą ir nesukuriamės geros savo programos?

Ar dėl to ideja nepriimtina (A. Pauzoliui ir kitiems), kad ją pasiūlytų naujieji lietuviai imigrantai? Kodėl jiems neateina į pagalbą LB, Lietuvių fondas, kitos organizacijos? Čia visų mūsų garbės reikalas ir visi turime prisidėti.

Mes, iš anksčiau čia gyvenantieji, privalome priimti naujai atvykstančius iš tėvynės lietuvius ir remti jų pozityvias pastangas, reiškinius. Vienas pozityviausių tokių reiškinų — lietuviška TV programa. Esu tikras, kad tokia programa tikrai taps realybe.

Joe Kulys
Chicago, IL

MATYTI PAGERĖJIMAS

Ar jau užbaigtos taisyti „Draugo“ spausdinimo mašinos? Nieko apie tai neužsimenate, bet pats savo akimis matau, kad dienraščio išvaizda pagerėjo. Net nuotraukos geriau atrodo, o raidžių neuždengia „kleckai“, kaip anksčiau. Jeigu dar kaip nors pasitaisytu pašto paslaugos ir „Draugo“ gautume laiku, būtų visai gerai.

Jonas Kantautas
Lemont, IL

UŽ KOKIUS NUOPELNUOS?

Būtų įdomu sužinoti, už kokius nuopelnus Balzeko Lietuvių kultūros muziejus parinko Lietuvos Respublikos ambasadorių Vašingtone dr. Alfonsą Eidintą „Pasižymėjusių metų žmogumi“? Kuo jis per šiuos metus taip pasižymėjo, kad tokio pagerimo nusipelnė? Atrodo, kad neseniai buvusi ambasadoriaus viešnagė Čikagoje

buvo sėkminga, bet vis dėlto užimamos pareigos dar nepadarė žmogaus didžiai nusipelnusiu lietuviškai visuomenei.

Aš būčiau linkęs manyti, kad Balzekui — t.y. muziejui — dar nereikėjo taip skubėti su žymėmis ambasadoriui (teglu tuo pasirūpina Lietuvos vyriausybė, kuri labai mėgsta ordinus dalinti, kam reikia ir kam nereikia). Ar jau taip nebuvo galima kiek pasidairyti ir rasti kitą kandidatą „nusipelnusio“ žyme- niui?

Andrius Virbyla
Chicago Heights, IL

IEŠKAU ATSAKYMŲ

Spalio 5 d. „Drauge“ skaičiau apie keturis jaunos vyrus iš Lietuvos, prekiaujusius čia vogtais prabangiais automobiliais. Iš to straipsnelio kyla klausimas: kaip tas kauniškas (Zalagaitis), Lietuvoje tris kartus teistas už vagystes, deportuotas iš Lenkijos į savo tėvynę, gali laisvai važinėti į užsienį, ypač į Ameriką? Panašiai ir kiti trys, pasižymėję nusikaltimais ir Lietuvoje (rašoma, kad jie žinomi Lietuvos policijai).

Kaip jie gauna vizas? Kodėl JAV ambasada Vilniuje nesuriša su Lietuvos policija ir nesulaiko tokių „narsuolių“ kelionių į Ameriką? Geri žmonės turi daug bėdų, kol patenka į JAV, net norėdami gimes aplankyti, o tokie „paukščiai“ — be jokio vargo. Čia kažkas negerai, kažkas neatlieka savo darbo. Kur rasti atsakymą?

Julija Kairienė
Orland Park, IL

ESAME PASIPIKTINĘ

Skačiau „Drauge“ apie tuos išgamas, automobilių vagis-spekulantus. Kai pamatau tokią žinią, man gėda prisipažinti, kad tik prieš metus atvykau iš Lietuvos. Žinau, daug kas čia mano, kad visų iš tėvynės yra nedori, neteisingi ir komunistų juokiantys. Nepaisant, kiek mes stengiamės toki įvaizdį pakeisti, vis nepavyksta, nes žmonės ilgaiu atsimena blogus dalykus, kaip gerus.

Aš ir mano žmona sunkiai dirbame, pinigų taupome, siunčiame siuntinius vargstantiems giminiams tėvynėje. Svetimame krašte ir taip sunku apsiprasti, o kai dar į tave žiūri, kaip į kokį nusikaltėlį, pasidaro net sunkiau. Kodėl mes čia esame, o ne Lietuvoje — paklauskite. Kad nereiktų taip vargti, kad galėtume vaikus auginti geresnėse sąlygose. Ar ne kiekvienas žmogus to trokšta?

Mes, ir visi naujai į Ameriką atvykusieji, smerkiame tų keturių vagių darbus, džiaugiamės, kad juos teisėt varką jau pagavo.

Žilvinas Guoga
Chicago, IL

• **Garsusis Paryžiaus Lourve muziejus atidarytas 1793 m. lapkričio 8 d.**

• **1956 m. lapkričio 4 d. sovietų karinės pajėgos įvestos į Budapeštą, kur turėjo sutramdyti vykstančias antikomunistines demonstracijas Vengrijoje.**

ATSIŪSTA PAMINĖTI

• „Meskite dalgius, imkit kardus“, Juozas Armonaitis. Partizano atsiminimai. Viršelis S. Dankevičiaus. Redagavo D. Pankevičienė, 136 psl., Kaunas. Tiražas 1,000.

Autorius nupasakojo savo gyvenimą nuo pat jaunystės, aprašo, kaip jis įsijungė į partizanų, kokiose kautynėse dalyvavo, kokie kovotojai žuvo. Pagaliau okupantai komunistai paėmė jį nelaisvėn, peršaudami koją. Nepaisydami jo kančių, labai žiauriai tardė, mušė. Jam teko pereiti per tuos kalėjimus, kur kalėjo arkiv. M. Reiny, vysk. Borisevičius, kol po daug sunkiausių metų, su amputuota koja, jis buvo paleistas. Atvykęs į Vilnių, susipažino su viena siuvėja, kuri irgi buvo netekusi vienos kojos. Vedė ir pradėjo vargingą gyvenimą.

Atsiminimai labai nuosirdūs, dalykiški, juose nėra tuščiažodžiavimo, o tik faktai. Vaizdžiai nupiešia partizanų pasiaukojimą, ryžtą, tėvynės meilę ir pateikia faktus apie okupantų, Maskvos komunistų, žiaurumą.

Juoz. Pr.

• „Lietuvą aplankius“. Pirmojo pasaulio lietuvių kongreso išpuždžiai. Autorius Leonardas Šimutis, ilgametis „Draugo“ redaktorius. Lietuviškos Knygos klubo leidinys, 1995. Leidėjai: Zita ir Leonardas J. Šimučiai. Spausdino „Draugo“ spaustuvė, 4545 W. 63rd St., Chicago, IL 60629.

1935 m. pirmojo viso pasaulio lietuvių kongreso išpuždžiai yra labai įdomūs. Tai to meto Lietuvos istorija. Iš šios knygos sužinome kas sukėlė Suvalkijos ūkininkų streiką. Čia kalta pati tautininkų vyriausybė. Buvo suorganizuota ūkininkų vienybė, kad būtų sugriauta Katalikų ūkininkų sąjunga. Knygoje atrandame Klaipėdos miesto aprašymą. Tuo metu Hitleris grasino pagrobti Klaipėdą. Aprašomi ir kiti Lietuvos miestai. Įdomūs yra susitikimai su vyriausybės žmonėmis, ypač su prezidentu Antanu Smetona. Rugsėjo 13 d. Kauno viename restorane vakarieniavo beveik visi politinių partijų vadai, daugiausia opozicijos partijų žmonės. Tas susirinkimas vadinamas istoriškai, nes tokio nėra buvę Seimo laiku. Gana daug buvo tame kongrese iš viso pasaulio moterų. Trumpai aprašomas kun. M. Krupavičiaus gyvenimas. Tuo metu jis šventė 50 metų amžiaus jubiliejų. Didžiausias darbas, tai jo žemės reforma. Iš knygos „Lietuvą aplankius“ sužinome daug mūsų tautos politinių ir visuomeninių veikėjų, kurie tuo metu kūrė Lietuvos istoriją.

Knyga patraukliais kietais viršeliais, 177 psl. labai gražiai išleista, gausiai iliustruota senomis, retai matomomis, istorinėmis nuotraukomis. Gale pridėtas išsamus vardynas. Gaunama „Drauge“.

A.†A. GAILUTEI VALIULIENEI

Amžinybėn iškeliavus, giliame liūdesyje likusiems — dukrai RIMAI, sūnui ŠARŪNUI, seserims VILTELEI JATULIENEI ir BIRUTEI JUOZAPAVIČIENEI bei jų šeimoms reiškiamo nuosirdžia užuojautą.

Vanda ir Jonas Stankai

Mylimai Motinai

A.†A. SOFIJAI RAGAUSKIENEI

mirus, jungiamės maldoje su jos dukterimis — ALDONA, IRENA, sūnumi LEONIDU ir jų šeimomis bei artimaisiais.

Irena ir Juozas Makščiūčiai

A.†A. SOFIJAI RAGAUSKIENEI

mirus jos dukterį ALDONĄ LIPSKIENĘ ir sūnų dr. LEONIDĄ ir jų šeimas nuosirdžiai užjaučiame.

Marytė ir Kazys Ambrozaičiai

A.†A. JADVYGAI DOČKIENEI

mirus, jos vyrą KOSTĄ ir seserį STEFĄ KISIELIENĘ ir jų šeimas nuosirdžiai užjaučiame.

Marytė ir Kazys Ambrozaičiai

1995 m. rugpjūčio-rugsėjo mėn. atminimui už mirusius „LIETUVOS VAIKŲ VILČIAI“ aukojo:

a.a. **Ednos Vaškėlienės atm.:** Malcolm ir V. McNeill Jr., Kazys ir Teresė Adomavičiai, Vanda Escord, Ona Pajedienė, William ir Bronė Vyšniauskai, Henrikas Ulrichas, Izabelė Parulinė, Česius ir Irena Savickai, Mary Riley — \$200;

a.a. **Stefanijos Danutės Pareiglenės atm.:** B. Paul ir Marion Kęstutis — \$25 (iš viso \$1415);

a.a. **Onos Drūtelienės atm.:** Teresė Drūtelė-Soliūnienė šeimos vardu — \$50;

a.a. **Elenos Gerulaitienės atm.:** Mary Sugintas, Maria K. Vaitkienė, Lina Paškevičius, Bridget ir Gintautas Vėžys, Robert ir Gerda Weitzel, Laima P. VanderStoep, J. ir Paulina M. Gerulaitis, James ir Beverly Allan, Robert ir Deborah Stern, Ronald Swartz, Serge J. Allan — \$495;

a.a. **Stasio Petrausko atm.:** Al. Rimba — \$10;

a.a. **Vytauto Kligio atm.:** Robert ir Raquel Mostello, Antanas ir Birutė Pocius, Robert ir Barbara Hajner, Valeria Klignys, Algis ir Milda Kvedaras, Vaclovas ir Ona Budnikas, Sigutė Snipas, Peter ir Aldona Gobužas, V. J. ir Vita Matulaitis, Aldona ir Klaus Pintsch ir kt. aukotojai — \$570;

a.a. **Sofijos Savickos atm.:** Algirdas Brazinskas, Janina ir Vladas Staškus, Vytautas ir Jonė Staškus, Henrikas Januškevičius, Severina ir Lucia Krutulis, Jadvyga Savickaitė, Vytautas ir Birutė Savickai, Leona ir Irena Staškevičius, Kęstutis J. Jonynas, Pranė Lauraitytė, Ray Didžbalis, Lithuanian American Community of Newark, N.J., Lucia A. Alinskas, Janina Hasselberg, Frances Hofele, Jonas ir Giedrė Stankūnas — \$795;

a.a. **Vincio Izokailio 50-ties metų mirties prisiminimui:** Romas ir Donata Puodžiūnai — \$50;

a.a. **Vlado Bartuškos atm.:** J. ir A. Bakaičiai, D. ir P. Bielskai, K. ir C. Devereux, D. Dundžienė, E. ir M. Imrisek, D. ir K. Ječliai, I. Kairytė, B. ir M. Kasiliūnai, E. Kozmas, B. Kronienė, B. ir J. Lintakai, D. ir J. Liubinskai, G. Mačiulienė, B. ir V. Matusėvičiai, J. Matusėvičius, A. ir R. Meilai, M. ir J. Pileckiai, O. Remeikienė ir V. Remeikytė, R. ir T. Rudačiai, Z. ir P. Sodeikai, J. ir P. Stravinskai, D. ir A. Urbučiai, V. ir A. Valavičiai, drs. E. ir L. Weinfeld, S. Žilevičius — \$685;

Užjaučiame mirusiųjų artimuosius ir nuosirdžiai dėkojame už aukas. „Lietuvos Vaikų Viltis“ padeda negaluojuantiems, tačiau turintiems viltį ir galintiems pasveikti Lietuvos vaikams.

„Lietuvos Vaikų Viltis“
2711 W. 71 St., Chicago, IL 60629

• „Skautų aidas“. 1995 m. Nr. 7. Leidžia LSS tarybos pirmija. Redaguoja v.s. Antanas Saulaitis ir Peledų skiltis, 2345 West 56 Street, Chicago IL 60636. Administratorė — v.s. Albina Ramanauskienė, 4613 W 106 Pl., Oak Lawn, IL 60453.

• „Lituanus“. 1995 m. Nr. 3. Redaktorė — Violeta Kelertas. Administratorius — Jonas Kučėnas. Žurnalas anglų kalba. Numeryje — straipsniai mokslo, literatūros, pedagogikos, psichologijos klausimais.

Inž. Antanas ir Marija Rudžiai (pirmoje eilėje su skulpt. Jurgio Daugvilos medžio raižiniu), minėdami savo vedybinio-gyvenimo 55 metų sukaktį. Ta proga suruoštas pokylis, kad sukaktuvių džiaugsmu būtų pasidalinta su draugais; II eil. iš kairės: Jonas Majauskas iš Philadelphiajos, Marytė Ambrozaitienė, Danguolė Bartkuvienė, Marija Remienė, Marytė Dambrauskienė, leva ir Vytautas Kasniūnai.

Nuotr. Pranės Patlabienės

ČIKAGOJE IR APYLINKĖSE

Lietuviai yra taupūs ir rūpestingai – breikimo pinigų neįsiskaito, vis ieško „bargenų“, papigimū ir puikiai supranta perkamo daikto vertę. Turint mintyje šias lietuvių charakteristikas, norime priminti, kad šiuo metu geriausias „bargenas“ Amerikoje yra dienraščio „Draugo“ metinės prenumerata tik už 55 dolerius! Šis papigimas skiriamas pirmajam šimtui visai naujų skaitytojų, pirmą kartą užsi-prenumeravusių dienraščio JAV LB Kultūros tarybos (su Lietuvių fondo parama) ir „Draugo“ administracijos. Kadangi tie, kurie dar „Draugo“ neskaito, neturi galimybių sužinoti apie šį papigimą, prašome visų skaitytojų pasidaryti savo pažįstamų tarpe ir pasakyti tą gerą naujieną.

Lietuviškų blynų pusryčiai rengiami šį sekmadienį, spalio 15 d., po 8, 9:15 ir 10:30 val. r. Mišiu, Švč. M. Marijos Gimimo parapijos salėje. Įrengtas skiriamas parapijai ir jose veikiančiam pradžios mokyklai. Visuomenė ir iš tolimųjų vietovių kviečiama užsukti į parapijos salę, pasivaikinti ir paremti tikrai reikimo vertą lietuvišką parapiją.

Alisa Kosmopolous, Janina Adickaitė, Andrius Utz ir kiti dalyviai „Jaunųjų talentų popietės“ programoje. Korp. Giedros ruošia popietę paremti dienraštį „Drauga“ bus sekmadienį, spalio 22 d., 3 val. p.p. Jaunimo centre. Bilietus iš anksto galima įsigyti „Seklyčioje“, „Draugo“ administracijoje ir po 11 val. Mišiu Pasaulio lietuvių centre, Lemonte.

Irena Kriaučiūnienė, žymi visuomeninė vadovė Lietuvos Draugo fondo pokylių Čikagoje lapkričio 18 dieną Jaunimo centre didžiojoje salėje. Tą dieną įvyks ir metinis Draugo fondo narių suvažiavimas. Suvažiavime ir pokylyje dalyvauti kviečiami visi Draugo fondo nariai. Pokylio programos metu bus įteikti diplomai DF garbės nariams, kurių dabar yra 95 ir jų skaičius nuolat didėja. Puošnius garbės narių diplomus paruošė dail. Ada Sutkviienė.

Irena ir dr. Leonas Kriaučiūnai yra Draugo fondo garbės nariai.

Politika besidomintys jaunieji lietuviai dalyvavę susitikimu su Kongreso atstovu Richard Durbin pobūvyje Pasaulio lietuvių centre rugsėjo 15 d. Iš kairės: Vytautas Janušis, R. Durbin ir Tadas Misiūnas.

Nuotr. Indrės Tjūnėlienės
 x **A. a. Juozui Rasteniui**, kuris buvo iš Girdėkių kaimo, Utenos rajono, mirus, Vladas Bielinis iš Hot Springs, pagerbdamas a.a. J. Rastenio atminimui, paskyrė \$75 auką Lietuvos našlaičiams. Dėkojame! „Lietuvos našlaičių globos“ komitetas, 2711 W. 71 St., Chicago, IL 60629.

x Laima Vaičiūnienė, pratęsdama pagalbą globojamam našlaičiui kitiems metams, atsiuntė \$150. Dėkojame! „Lietuvos našlaičių globos“ komitetas.

ARAS AUČELIŪNAS
 Arvydas Kiela
 Dengiamie ir taisome
 visų rūšių stogus
 Tel. 708-257-0746
 Skambinti po 6 v.v.

DVI DIENOS LIETUVEI MOTERIAI PLC LEMONTE

Šiais metais ypač kalbama, rašoma apie moterį. Išsamiu ir nuodugniau svarstoma moters padėtis šeimoje, visuomenėje ir religijoje bendruomenėje. Daug kalbama apie moters teises ir lygybes. Viso pasaulio moteris vis daugiau ir daugiau pradeda domėtis, rūpintis savo padėtimi. Nori žinoti, kokios yra jų teisės ir ar reikia jas pagerinti, praplėsti. Šaukiamos konferencijos, susipažinti su įvairių kraštų, kultūrų ir religijų moterų padėtimi. Ypač šiais metais sujungimas didelis. Moteris rūpinasi ne tik savimi, bet jos žvilgsnis eina daug toliau, ji svarsto, kaip pagerinti gyvenimą kitiems. Jai rūpi kiti vargai ir sunki ekonominė padėtis, socialinis neteisėtumas. Galvoja, kaip sumažinti skurdą, kaip galėtų panaikinti karo grėsmę.

Įdomu ir lietuvei moteriai pažinti tą realią, ją supantį pasaulį, ir nors šiek tiek susipažinti su tų konferencijų mintimis, svarstybomis bei pasiektais rezultatais. Naujausias žinias iš tos Pasaulio moterų konferencijos išgirsime spalio 28 d. Pasaulio lietuvių centre, Lemonte.

Gyvenimas nestovi vietoje, kasdien kas nors keičiasi, todėl ir lietuvių moteris domisi, seka, kas tame pasaulyje vyksta. Sakoma, kad moteris ir vyras lygūs Dievo akyse, būtu įdomu sužinoti, kaip yra, žvelgiant žmogiškais akimis. Mums įdomu ir naudinga susipažinti, kas tame judėjime vyksta ir ar ten svarstomos problemos paliečia mus paties. Pasaulio

Lietuvių fondo tarybos posėdis, pirmininkaujant Marijai Remienei, pirmas po vasaros atostogų, įvyko spalio 5 d. Pasaulio lietuvių centre, Lemonte. Šis tarybos posėdis buvo įdomus ir darbingas. Buvo užgirti keli nauji ateities darbų projektai. Džiuginantis pranešimas buvo finansų komisijos pirmininko Povilo Kiliaus. Lietuvių fondo kapitalas auga. Turint didesnes pajamas, bus galima daugiau skirti dalinimui ir kai kurių naujų projektų įgyvendinimui. Valdybos pirmininkas Stasys Baras plačiai informavo apie turimą nuosavybę Berlyne. Namas suremontuotas ir sumodernintas ir yra geroje miesto vietoje. Sekantis tarybos posėdis numatytas gruodžio 14 d.

Susidėjus nepalankioms aplinkybėms, Čikagos skyriaus ramovėnų veiklos planas, numatytą surengti karines bei tautines minties spaudai paremti kavutė-popietę spalio 15 d., nerengiamo.

x Lithuanian Mercy Lift sveikina ponus Vandą ir Vaclovą Mažeikias 30 metų vedybinio jubiliejaus proga! Linkime daug sėlačių diegų ir geros sveikatos. Vedybinės sukakties metu giminės ir draugai pasuko \$1,250 Lithuanian Mercy Lift. Auka padės gydyti tuberkulioze sergančius. Nuširdžiai dėkojame ponams Mažeikiams ir aukotojams: R. Arbeniui, B. A. Augaičiams, D. E. Bartkams, B. G. Biskiams, B. T. Blinstrubams, E. S. Briedžiams, B. P. Buchams, M. G. Gričiams, J. V. Girnams, D. P. Griganiams, L. V. Hoffmanams, S. Jokubauskui, V. A. Jonušams, A. O. Juodvalkiams, D. Jurcienei, V. J. Jurkūnams, S. N. Juškams, A. V. Kačiams, B. Kasakaitėnei, L. A. Kašubams, B. O. Kremeriams, B. A. Kremeriams, I. L. Kriaučiūnams, V. J. Lendriams, G. Modestienei, V. A. Modestams, P. J. Pakalkams, O. Šiaudikienei, V. Šimkuvienei, E. M. Valiukėnams, L. P. Vebams, S. Virpšai, L. J. Zvyniams.

x „Dail. Zitos Sodeikienės darbai atskleidžia menininkę, kuri yra pilnai apvaldžiusi bet kurią jos pasirinktą techniką“, taip apie šią dailininkę rašo meno kritikė Jacqueline Hall. Akademino Skautų sąjūdžio Čikagos Filialo skyrius kviečia visus dalyvauti dail. Sodeikienės parodos atidaryme penktadienį, spalio 13 d., 7:30 v.v., Balzeko lietuvių kultūros muziejuje.

*** „Draugas“ šviečia, „Draugas“ kviečia, „Draugas“ mus visus paliečia.**

lietuvių centre spalio mėn. rengiamas „Moters savaitgalis“. Šio savaitgalio svarstybose žvelgsime į save – išveivę lietuvių moterį. Pažiūrėsime, kaip mes toli pažengę ir pagerinome savo gyvenimą bei veiklą. Ar mes visada esame pajėgios ir turime sąlygas išnaudoti savo gabumus. Aš mums įdomi politinė ar visuomeninė veikla. Pažiūrėti, koks lietuvių moters įnašas į mūsų lietuvišką gyvenimą. Pažvelgti į tik moterims būdingus rūpesčius: žmonos, motinos, motutės. Šeima, vaikai, jų auklėjimas. Moters sutinkame kliūtis, einant per gyvenimą. Susipažinti, kaip moteris galvoja ir sprendžia jos gyvenime netikėtai atsiradusias labai svarbias problemas. Kaip sunderinti profesiją, vaikų auginimą ir jų auklėjimą. Kaip išlikti jaunoms savo galvojimu, kitaip sakant – eiti su gyvenimu. Kaip kovoti su besikeičiančiomis biologinėmis problemomis ir išskirtinai moteriai gyvenimo uždėtomis pareigomis.

Per tas dvi dienas visko neapkalbėsime ir neišspręsimė, bet, kiek galint išsamiu, bandysime paliesti keletą mums rūpimų klausimų. Dalyviai šio savaitgalio svarstybose nebus tik pasyvūs klausytojai, bet aktyvūs nariai.

Pasaulio lietuvių centro renginių komitetas „Moters savaitgalis“ ruošia spalio 28 ir 29 d. PLC, Lemonte, Bočių menėje. Programa bus įvairi, labai įdomi: simpoziumas, aktualios, gerai paruoštos paskaitos, tinkančios mūsų moteriai. Susipažinsime su lietuvių moters neiektu ir einamu keliu, jos patirčiomis, rūpesčiais ir pasiektais laimėjimais.

Taigi kviečiame tą paskutinį spalio mėn. savaitgalį skirti išveivę lietuvių moteriai.

Bronė Nainienė

JAV LB Švietimo taryba yra užmezgus ryšius su Lithuanian Citizen's Society of Western Pennsylvania. Asmenys, priklausantys tai organizacijai, gyvena Pittsburgh, PA, apylinkėse. Organizacijos pirmininkas Vito A. Yucius parašė Švietimo tarybos pirmininkei Reginei Kučienei laišką, kuriame jis dėkoja tarybai už ryšių palaikymą, leidimą įrašyti grupę ir paramą jų sąrašui. Siuntė renkami šeštadieniais lietuvių kalbos klasmėms. Klasmėse jie taip pat pasisemia žinių apie dabartinę Lietuvą ir lietuvių kultūrą. Suvažiavę į klases, jie turi progą užmegzti ryšius su kitais lietuvių kilmės asmenimis, kaip rašo pirmininkas Yucius. Švietimo taryba laiko šiai grupei už paramos dėką ir linki sėkmės šiais mokslo metais.

x TRANSPAК praneša: „Lietuvos seimas, priiminėdamas religinių bendruomenių ir bendrijų įstatymus, atsisakė įteisinti Lietuvoje laisvą tikėjimą – pagonybę“. Siuntiniai ir komercinės siuntos į Lietuvą. Maisto siuntiniai. TRANSPAК, 2638 W. 69 St., Chicago, IL, tel. 312-436-7772.

x „Dail. Zitos Sodeikienės darbai atskleidžia menininkę, kuri yra pilnai apvaldžiusi bet kurią jos pasirinktą techniką“, taip apie šią dailininkę rašo meno kritikė Jacqueline Hall. Akademino Skautų sąjūdžio Čikagos Filialo skyrius kviečia visus dalyvauti dail. Sodeikienės parodos atidaryme penktadienį, spalio 13 d., 7:30 v.v., Balzeko lietuvių kultūros muziejuje.

*** „Draugas“ šviečia, „Draugas“ kviečia, „Draugas“ mus visus paliečia.**

Lietuvių fondo narių būrelis posėdyje metu. Iš kairės: investavimo komisijos pirm. Povilas Kilius, lietuvių pirm. Saulius Čyvas, dr. Ferdinandas Kauras ir įstatų komisijos pirm. dr. Kazys Ambrozaitis.

PADEKA MOKYTOJUI

Kažin ar nors vienas išveivijos liuanistinės mokyklos mokytojas bei mokytoja laukia padėkos ar pagerimo už nedėkingo aplinkoje skleidžiamą liuanistinį švietimą Montessori mokyklėlėje, vaikų darželyje, liuanistinės mokyklos klasėje ar Pedagoginio liuanistikos instituto auditorijoje. Beveik per 45 metus išveivijoje vykstanti lietuviškojo švietimo estafetė tęsiasi toliau, jos žiburį vyresniesiems perduodant į jauniesiems rankas.

Tačiau tas liuanistinio švietimo darbas mokytojui, mokytojai ar JAV LB Švietimo tarybos darbuotojui pasidaro žymiai lengvesnis, malnesnis, kai tėvai, organizacijos, plačioji lietuvių visuomenė jį įvertina, padėkoja. O tokie atvejai yra reti.

Prieš septynerius metus pirmąjį platesnį liuanistinę mokyklą mokytojų pagalbą Čikagoje suruošė Amerikos lietuvių tautinės sąjungos vadovybė, su dideliu liuanistinio švietimo mecenatu dr. Leonu Kriaučiūnu. Šiais metais vėl Amerikos lietuvių tautinė sąjunga Pasaulio lietuvių centre, Lemonte, spalio 8 d. surengė antrąjį liuanistinę mokyklų mokytojų pagerimą.

Į amžinybę išėjusių mokytojų atminimui šv. Mišias aukojo Pal. Matulaičio misijos kapelionas kun. Algirdas Paliokas, SJ. Pamoksle jis pabrėžė didelę, svarbią ir garbingą mokytojų misiją šeimai, tautai, visai žmuniijai. Mišiu auką nešė JAV LB Švietimo tarybos pirm. Regina Kučienė ir Amerikos lietuvių tautinės sąjungos vicepirm. Stasys Briedis.

Po pabrėdž centro didžiojoje salėje, prie saldumynų ir kavos stalų, kuriuos paruošė centro moterų komitetas, vadovaujamas Bronės Nainienės, gausiai susirinko ne tik sukvietinti mokytojai, bet ir visuomenė, sekmadieniais lankanti Pal. Matulaičio misiją bei PLC. Liuanistinę mokyklą mokytojų pagerimą – akademią įvedė Daiva Meilienė. Ji, pradėdama šventės programą, sulpė, kad „jūs mokytojai, nuo pat vaikų darželio mūsų jaunimui nešiate lietuvišką liepsną“. Pirmiausia pristatė šventėje dalyvaujančius tris buvusius ir esamus JAV LB Švietimo tarybos pirmininkus: Juozą Plačą, Bronių Juodelį ir Reginę Kučienę bei (nedalyvaujanti) Joną Kavaliūną. Pristatė ir Čikagos didžiųjų liuanistinių mokyklų ilgamečius direktorius: Juozą Masilionį, Juozą Plačą ir Julijų Širką. Pristatė da-

Darius Polikaitis vadovavo Pal. Jurgio Matulaičio Misijos vaikų chorui, kurio pirmą repeticiją bus sekmadienį, spalio 15 d., 10 v.r., Pasaulio lietuvių centro patalpose, Lemonte. Choras giedos kiekvieno mėnesio pirmą sekmadienį, 9 valandos Vaikų Mišiose. Repeticiją ir bus sekmdienį, 10 v.r., ir tęsės valandą. Kviečiame vaikus nuo antro skyriaus. Dėl informacijos skambinkite 708-241-0074. Kviečiame gražių balsų ir geros nuotaikos!

bartinės didžiausios liuanistinės Maironio mokyklos Lemonte dir. Eglė Novak, Čikagos lit. mokyklos dir. Jūratė Dovilienė, bei mokytojas ir parašė atsiuntę visus šventėje dalyvaujančius buvusius bei esamus liuanistinių mokyklų mokytojus, kurių buvo gausus būrys.

Šventės invokacijoje kun. A. Paliokas pabrėžė mokytojo svarbą tautai, jos laisvei bei šviesai, nuo balanos gadynės, spaudos draudimo, per okupacijas iki laisvės dienų, ypač šiandien, ir prašė Aukščiausiojo palaimos dievo liuanistinio švietimo darbuotojams.

Po deklaracijos „Padėka mokytojui“, kurią atliko mokinė Sigutė Vasaitytė, buvo „Draugo“ vyr. redaktorės Danutės Bindokienės paskaita, minčių, išgyvenimų paskaidinimas iš 25 metų darbo liuanistinėje mokykloje. Prelegentė teigė, kad liuanistinės mokyklos, ar bet kurios mokyklos mokytojas, yra turtingiausias žmogus pasaulyje savo dvasiniu lobiu. Jis nuolat mokosi iš mokinio. Iš mokinių galima surinkti labai daug deimantų, kuriuos papildžius mokslo šviesa ir tiesa, atliekamas krikščioniškojo auklėjimo darbas. Gailla, tėvynėje per 50 okupacijos metų šio auklėjimo ir liuanistinio švietimo nebuvo. Jį reikia vykdyti dabar. Nepriklausomybės laikotarpyje mokslas, šviesa, grauziai klestėjo. Okupacijų metu tą šviesą palaikė „daraktorai“. Jie ir šiandien labai reikalingi dabartinės Lietuvos mokyklai. Išveivijos liuanistinė mokykla gal nešmokys jaunimo tobulos lietuvių kalbos. Jos uždavinys yra pasėti tautinio patriotiškumo sėklą. Prelegentė padėkojo Amerikos lietuvių tautinei sąjungai už pagerimą visų tų, kurie šią sėklą sėja.

Sveikinimo žodyje Lietuvos garbės konsulas Vaclovas Kleižas mokytojų profesiją pavadino pašaukimu. Jį nevisi turi, nors jis svarbiausias švietimo darbe. Sveikindamas PLB pirm. Bronius Nainis pasidžiaugė, kad lietuviškasis švietimas vyksta jau ir Maskvoje, ir Sibire, Punkske, Vokietijoje ir kitur placioje pasaulio lietuvių bendruomenės šeimoje. Lietuvis mokytojas yra pagrindinis talkininkas lietuvių išlaikymui už Lietuvos ribų.

JAV LB Švietimo tarybos pirm. Regina Kučienė, sveikindama ir dėkodama, kvietė visus mokytojus ir toliau stiprinti lietuviškąjį kelią – liuanistinę mokyklą. Dėkojo buvusioms ir dabartinioms mokytojomis ir mokytojais, kurie šią sėklą sėja. Jie ir šiandien labai reikalingi dabartinės Lietuvos mokyklai. Išveivijos liuanistinė mokykla gal nešmokys jaunimo tobulos lietuvių kalbos. Jos uždavinys yra pasėti tautinio patriotiškumo sėklą. Prelegentė padėkojo Amerikos lietuvių tautinei sąjungai už pagerimą visų tų, kurie šią sėklą sėja.

Sveikinimo žodyje Lietuvos garbės konsulas Vaclovas Kleižas mokytojų profesiją pavadino pašaukimu. Jį nevisi turi, nors jis svarbiausias švietimo darbe. Sveikindamas PLB pirm. Bronius Nainis pasidžiaugė, kad lietuviškasis švietimas vyksta jau ir Maskvoje, ir Sibire, Punkske, Vokietijoje ir kitur placioje pasaulio lietuvių bendruomenės šeimoje. Lietuvis mokytojas yra pagrindinis talkininkas lietuvių išlaikymui už Lietuvos ribų.

JAV LB Švietimo tarybos pirm. Regina Kučienė, sveikindama ir dėkodama, kvietė visus mokytojus ir toliau stiprinti lietuviškąjį kelią – liuanistinę mokyklą. Dėkojo buvusioms ir dabartinioms mokytojomis ir mokytojais, kurie šią sėklą sėja. Jie ir šiandien labai reikalingi dabartinės Lietuvos mokyklai. Išveivijos liuanistinė mokykla gal nešmokys jaunimo tobulos lietuvių kalbos. Jos uždavinys yra pasėti tautinio patriotiškumo sėklą. Prelegentė padėkojo Amerikos lietuvių tautinei sąjungai už pagerimą visų tų, kurie šią sėklą sėja.

Romas, Vaiva ir Loretta stiprinasi Lemonto LB apylinkės geužinėje rugsėjo 10 d. Nuotr. Vytauto Jasinevičiaus

mokyklą. Dėkojo buvusioms ir dabartinioms mokytojomis ir mokytojais, kurie šią sėklą sėja. Jie ir šiandien labai reikalingi dabartinės Lietuvos mokyklai. Išveivijos liuanistinė mokykla gal nešmokys jaunimo tobulos lietuvių kalbos. Jos uždavinys yra pasėti tautinio patriotiškumo sėklą. Prelegentė padėkojo Amerikos lietuvių tautinei sąjungai už pagerimą visų tų, kurie šią sėklą sėja.

Šventę sveikindama, Lietuvių fondo tarybos pirmininkė Marija Remienė dėkojo mokytojams už mūsų jaunimo, mūsų tautos ateities formavimą, dėkodama ir dr. Leonui Kriaučiūnui bei ALT sąjungai už suruoštą pagerimą. Ji priminė, kad Lietuvių fondas visada pirmiausiai rūpinosi parama liuanistiniam švietimui.

Pagerimo rengėjų vardu mokytojus sveikino ALT sąjungos pirm. dr. Leonas Kriaučiūnas. Jis džiaugėsi, kad mokytojo pėdos yra giliai įmintos mūsų švietimo ir kultūros baruose per tuos 50 metų, kai okupantas skleidė melą apie mus, kaip tautos nudžiūvusią šaką.

Šventę raštu sveikino JAV LB k.v. pirm. Regina Narušienė ir buv. JAV LB Švietimo tarybos pirm. dr. Jonas Račkauskas, šiuo metu viešintis Lietuvoje.

Šventės meninėje dalyje, prieš metus baigęs „Maironio“ liuanistinę mokyklą, jau toli pažengęs smuiko muzikos kelyje Valdas Vasaitis atliko Edmund Severa „Pjesę smuikui“ ir Charles de Beriot „Baletą sceną“, akompanuojant muz. Alvydui Vasaičiui.

J. Marcinkevičiaus eilėraščių „Kalba gimtoji“ deklamavo Aurytė Sušinskaitė. Jauna dainininkė, Concordia universiteto studentė, 1992 m. Lietuvoje „Dainų dainelė“ moksleivių konkurso laimėtoja Janina Gaizauskaitė gražiai padainavo J. Čekausko „Lietuva, dainų šalis“, akompanuojant Galinai Rupeikienei. Nuosavus programos atlikėjus lydėjo audringi plojimai.

Pagerimo rengėjų komiteto pirmininkas Stasys Briedis padėkojo visoms programos atlikėjoms, juos apdovanojant gėlėmis, kapelionui kun. A. Paliokui, Daivai Meilienai, centras moterų klubams ir dalyvavusiems mokytojais bei sveikams. Šventė buvo užbaigta daina „Lietuva brangi“.

Bronius Juodelis

*** 1989 m. lapkričio 9 d.** Rytų Berlyno gyventojams pirmą kartą suteiktas leidimas pereiti Berlyno sieną, tuo simbolizuojant šaltojo karo pabaigą.